

ภาวะสังคมไทย

ไตรมาสสี่ และภาพรวมปี 2557

Social Situation and Outlook

ประเด็นหลัก

- ไตรมาสสี่ปี 2557 การจ้างงานลดลงร้อยละ 0.1 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.61 ต่ำกว่าร้อยละ 0.66 ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว ทั้งปี 2557 การจ้างงานลดลงร้อยละ 0.4 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.84 ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเฟ้อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ยังคงต้องติดตามปัญหาภัยแล้ง และการเคลื่อนย้ายของแรงงาน
- หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นแต่เป็นการเพิ่มในอัตราที่ชะลอตัว หนี้เสียต่อสินเชื่อยังไม่ส่งสัญญาณความเสี่ยงต่อภาพรวม แต่ต้องเฝ้าระวังครัวเรือนกลุ่มเสี่ยงที่เป็นหนี้ และมีรายได้ปานกลางและรายได้น้อย ซึ่งมักจะอ่อนไหวต่อปัจจัยที่เข้ามากระทบ และทำให้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ รวมถึงผลกระทบต่อความมั่นคงของครัวเรือน
- ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้วโดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจ ขณะที่ผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และยังคงเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชน
- คดีอาญาโดยรวมทั้งไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2557 ลดลง โดยคดียาเสพติดยังคงมีสัดส่วนมากที่สุด แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมควรใช้กระบวนการยุติธรรม มาตรการที่เข้มข้น เร่งรัดคดีที่มีผลเสียร้ายแรง นำผู้กระทำผิดมาลงโทษ มุ่งแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน
- ไตรมาสสี่ปี 2557 อุบัติเหตุจากรถทางบกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 1.6 ทั้งปี 2557 มีการรับแจ้งอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 13.5 จึงต้องให้ความสำคัญกับการบังคับใช้และดำเนินคดีด้านการจราจรทางบก การปลูกจิตสำนึกความปลอดภัยและป้องกันตนจากอุบัติเหตุ
- การเปิดตัวรายงานความก้าวหน้าในการต่อต้านการค้ำมนุษย์ของไทยประจำปี 2557 เพื่อรายงานความก้าวหน้าและความสำคัญในปี 2557 โดยรัฐบาลมีมาตรการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม ที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง

บทความพิเศษเรื่อง

“การยกระดับสมรรถนะแรงงาน : ความท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการ”

วัยแรงงานเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การเข้าสู่สังคมสูงอายุและข้อจำกัดด้านโครงสร้างแรงงานทำให้มีปัญหาคาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การพัฒนาสมรรถนะแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตและความสามารถในการแข่งขัน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างเสริมให้มีผลทางเศรษฐกิจที่ดี สร้างโอกาสงานที่มีคุณค่า ลดความยากจน และเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักของประเทศที่มีรายได้ปานกลาง

สารบัญ

ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ 1

บทความพิเศษ 18

ส่วนแรก: ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ

- ไตรมาสสี่ การจ้างงานลดลงต่อเนื่องร้อยละ 0.1 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.61 ต่ำกว่ากับร้อยละ 0.66 ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว แรงงานมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย 44.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเพื่อแล้วเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันปีที่แล้วร้อยละ 3.0 ตลอดปี 2557 เฉลี่ยการจ้างงานลดลงร้อยละ 0.4 อัตราการว่างงานเฉลี่ยร้อยละ 0.84 ค่าจ้างแรงงานที่หักด้วยเงินเพื่อเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3
- หนี้สินครัวเรือนไตรมาสสาม มีมูลค่า 10,220,463 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84.2 ต่อ GDP และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 85 ในไตรมาสสุดท้ายของปี สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2557 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 ขณะที่การผิดนัดชำระหนี้ที่เกิน 3 เดือนของสินเชื่อภายใต้การกำกับ และบัตรเครดิต มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.4 และ 25.3 ตามลำดับ
- จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 2.7 โดยผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 77.6 และผู้ป่วยโรคปอดอักเสบเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 ทั้งปีมีผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรวม 393,507 ราย ลดลงจากปี 2556 ร้อยละ 11.9 ขณะที่ผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และยังคงต้องเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชน
- คดีอาญาโดยรวมลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 11.6 ทั้งปี 2557 ลดลงร้อยละ 12.5 คดียาเสพติดยังคงมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 84.5 จึงยังคงต้องเฝ้าระวังการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดน สนามบิน และท่าเรือ การปราบปรามกลุ่มนักค้ารายใหญ่ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ยังเป็นกลุ่มที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งเป็นผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่ แนวทางการดำเนินงานในปี 2558 เน้นการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ การมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน การสกัดกั้นตามแนวชายแดน และการป้องกันในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่
- อุบัติเหตุจราจรทางบกเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 10.2 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 1.6 ทั้งปี 2557 มีการรับแจ้งอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 13.5 จึงต้องให้ความสำคัญกับการบังคับใช้และดำเนินคดีการจราจรทางบก มีบทลงโทษทั้งจำและปรับที่รุนแรง รวมทั้งรณรงค์การลดอุบัติเหตุและปลูกจิตสำนึกความปลอดภัยและป้องกันตนจากอุบัติเหตุ
- การเปิดตัวรายงานความก้าวหน้าในการต่อต้านการค้ามนุษย์ประจำปี 2557 ที่รัฐบาลไทยตระหนักถึงปัญหาของการค้ามนุษย์และให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง โดยได้ดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามหลักมาตรฐานสากล 5P
- ปัญหาหมอกควันและภัยแล้งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจนการท่องเที่ยว แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน การน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาสสี่ ปี 2557

	จำนวน (หน่วย: ล้านคน)					การเปลี่ยนแปลง (%YOY)							
	2556					2557							
	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	ทั้งปี
กำลังแรงงานรวม	38.7	38.7	38.5	38.4	38.8	38.6	38.6	-1.0	-0.1	-0.1	-0.9	0.3	-0.2
1. ผู้มีงานทำ	38.3	38.2	37.8	37.8	38.4	38.3	38.1	-1.3	-0.1	-0.4	-1.2	0.3	-0.1
(การทำงานเต็มเวลา)*	0.3	0.3	0.3	0.1	0.2	0.2	0.3	-2.7	-3.2	-10.0	17.2	-10.6	-6.4
1.1 ภาคเกษตร	13.7	13.0	12.0	12.4	13.5	13.0	12.7	-0.4	-0.2	1.0	-2.9	-2.2	-4.9
1.2 นอกภาคเกษตร	24.6	25.2	25.8	25.4	24.9	25.2	25.3	-1.9	-0.03	-1.0	-0.3	1.7	0.7
- อุตสาหกรรมการผลิต	6.2	6.3	6.4	6.3	6.3	6.5	6.4	0.9	0.8	-0.8	1.9	1.0	4.4
- ก่อสร้าง	2.2	2.4	2.4	2.4	2.1	2.2	2.3	-1.4	2.0	-7.2	-6.4	-3.0	-5.0
- ค้าส่งค้าปลีก	6.1	6.2	6.4	6.2	6.1	6.1	6.2	-3.7	0.2	-1.5	-2.7	3.2	0.4
- โรงแรม ก่อสร้าง	2.5	2.5	2.6	2.6	2.5	2.6	2.6	-6.4	-0.3	-2.0	-1.9	4.6	1.2
- การขนส่งกับสินค้า	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	6.1	2.4	1.3	5.4	4.9	5.3
- การศึกษา	1.1	1.2	1.2	1.2	1.1	1.2	1.2	-4.2	-1.7	-5.4	1.6	1.1	1.7
- อื่นๆ	5.4	5.5	5.6	5.7	5.5	5.6	5.6	-1.4	-2.0	3.1	2.0	0.8	3.4
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2	0.3	36.1	9.5	26.5	33.9	4.5	-7.5
อัตราการว่างงาน(%)	0.66	0.73	0.89	1.00	0.84	0.61	0.84						
3. แรงงานรอฤดูกาล	0.1	0.2	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	51.7	-7.4	12.5	3.7	36.2	-5.3
สัดส่วนต่อกำลังแรงงาน(%)	0.3	0.4	0.8	0.6	0.2	0.3	0.5						
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	47.5	47.5	44.7	47.6	47.8	47.5	46.9	-3.7	-3.7	-3.7	-1.9	0.1	0.1
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (ทุกสถานภาพ)	44.6	44.9	42.7	44.3	44.9	44.5	44.1	-3.8	-3.8	-3.6	-2.5	-0.4	-0.3
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า10ชม.**	0.6	0.7	0.9	0.7	0.4	0.4	0.6	40.6	8.9	7.6	-8.7	-15.8	-27.5
- ต้องการทำงานเพิ่ม	0.1	0.1	0.1	0.1	0.04	0.05	0.06	65.5	19.8	-45.5	0.5	-25.3	-42.2
- ไม่ต้องการทำงานเพิ่ม	0.5	0.6	0.8	0.6	0.4	0.4	0.5	37.0	7.3	17.0	-9.7	-14.6	-25.1
5.2 ผู้ทำงานน้อยกว่า35ชม.**	5.6	6.1	7.9	5.7	5.2	5.6	6.1	1.7	-0.6	4.4	-0.7	-7.8	0.4
- ต้องการทำงานเพิ่ม	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3	-2.7	-3.2	-10.0	17.2	-10.6	-16.4
- ไม่ต้องการทำงานเพิ่ม	5.3	5.8	7.6	5.5	4.9	5.3	5.8	2.0	-0.4	5.0	-1.5	-7.7	1.3
5.3 ผู้ทำงาน 40ชม.ขึ้นไป	28.6	28.2	25.9	28.0	28.9	28.5	27.8	-3.3	-1.1	-2.9	-2.5	1.2	-0.6
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม.ขึ้นไป	10.5	11.3	9.1	9.7	10.3	9.7	9.7	-21.9	-12.2	-20.5	-20.0	-7.6	-7.0
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง	0.2	0.2	0.4	0.3	0.1	0.1	0.2	58.2	0.3	-5.8	3.0	3.6	-22.0
อัตราการว่างงานแฝง(%)	0.5	0.6	1.0	0.8	0.3	0.4	0.6						

หมายเหตุ: * ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์** และต้องการทำงานเพิ่ม และผู้รอฤดูกาล อัตราการว่างงานแฝง = ผู้ว่างงานแฝง/กำลังแรงงาน ** นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลปี 2556 ปรับใหม่ตามคาดการณ์ประชากร จากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2553

การจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานต่ำ ขณะที่รายได้เพิ่มขึ้นช้า

ไตรมาสสี่ปี 2557 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.61 หรือคิดเป็นผู้ว่างงาน 237,269 คน ขณะที่ผู้มีงานทำ 38,262,059 คน ลดลงร้อยละ 0.1 จากการจ้างงานในภาคเกษตรที่ลดลงเป็นหลักร้อยละ 4.9 ขณะที่การจ้างงานภาคนอกเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เป็นการจ้างงานเพิ่มขึ้นมากในสาขาการผลิตอุตสาหกรรมร้อยละ 4.4 การขนส่งร้อยละ 5.3 การค้าส่งค้าปลีกร้อยละ 0.4 การโรงแรมและบริการอาหาร 4.7 ขณะที่ในภาคก่อสร้างการจ้างงานลดลงร้อยละ 2.5

รายได้แท้จริงของแรงงานเพิ่มขึ้น ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นในช่วงไตรมาสสี่ปี 2557 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 เทียบกับ 1.7 ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว ทำให้ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่หักเงินเพื่อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0

ตลอดทั้งปี 2557 มีการจ้างงานเฉลี่ย 38.08 ล้านคน ลดลงร้อยละ 0.4 การจ้างงานภาคเกษตรลดลงร้อยละ 2.4 เนื่องจากได้รับกระทบทั้งภัยแล้งและน้ำท่วมในบางพื้นที่ รวมถึงราคาสินค้าเกษตรที่ไม่พอใจส่งผลให้มีการลดพื้นที่การเพาะปลูก

ตาราง 2 ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน

ผู้รับประโยชน์ทดแทน	2556					2557				
	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี
รวม (คน)	128,702	144,838	134,736	117,486	525,762	135,894	165,612	144,939	128,574	575,019
ลาออก	107,452	127,331	117,475	100,224	452,482	118,397	148,257	128,971	112,365	507,990
เลิกจ้าง	21,250	17,507	17,261	17,262	73,280	17,497	17,355	15,968	16,209	67,029
รวม (%)	-19.3	4.0	10.3	-0.2	-2.4	5.6	14.3	7.6	9.4	9.4
ลาออก	-10.1	6.6	11.4	0.8	2.0	10.2	16.4	9.8	12.1	12.3
เลิกจ้าง	-46.7	-11.9	3.6	-5.8	-22.7	-17.7	-0.9	-7.5	-6.1	-8.5

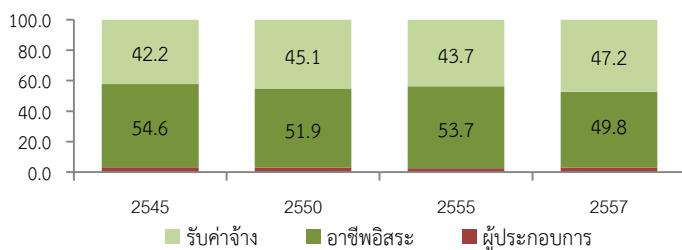
ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ตาราง 3 ผู้ประกันตนภาคสมัครใจ มาตรา 40

ผู้ประกันตนภาคสมัครใจ มาตรา 40	2553	2554	2555	2556	2557
มี.ค.	32	41	757,421	1,378,878	1,697,988
มิ.ย.	55	325,126	877,425	1,438,066	1,797,003
ก.ย.	68	530,732	1,184,647	1,509,541	1,915,680
ธ.ค.	84	590,046	1,294,019	1,578,088	2,471,116

ที่มา: สำนักงานประกันสังคม

แผนภาพ 1 สัดส่วนแรงงานตามสถานภาพ

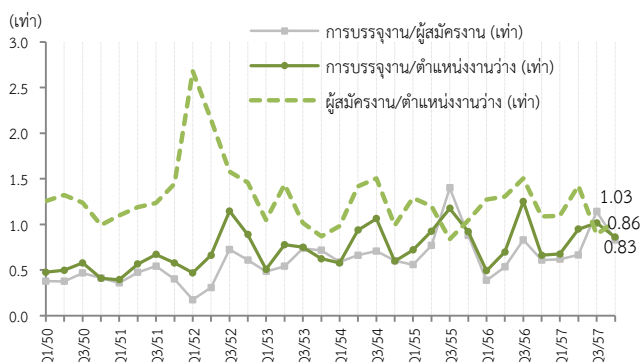

หมายเหตุ

รับค่าจ้าง = ลูกจ้างภาคเอกชน+ราชการ+รัฐวิสาหกิจ+ผู้รับจ้างทำงานหลายเจ้า
 อาชีพอิสระ = ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และช่วยครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง
 ผู้ประกอบการ = นายจ้าง

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 2 สถานการณ์ตลาดแรงงาน

ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ซึ่งทำให้การจ้างงานภาคเกษตรลดลง สำหรับการจ้างงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 โดยได้รับผลดีจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจทั้งด้านบริการท่องเที่ยว การขนส่ง และการผลิต

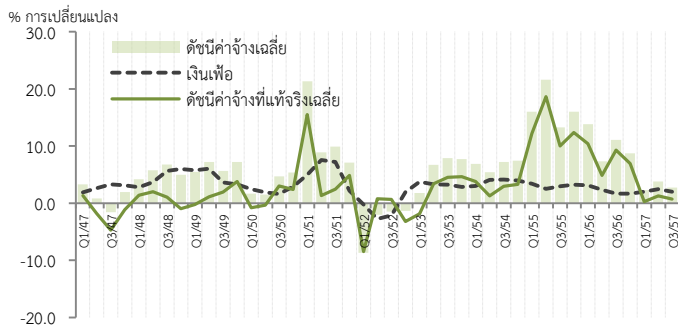
การจ้างงานภาคเกษตรที่ลดลงประมาณ 308,803 คน ส่วนหนึ่งถูกดูดซับโดยภาคนอกเกษตรที่ยังมีความต้องการแรงงานพื้นฐานจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะช่วยให้อัตราการว่างงานไม่เพิ่มขึ้นมากแล้ว ยังช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเชิงปริมาณได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การโยกย้ายแรงงานจากภาคเกษตรที่มีผลิตภาพต่ำไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ มีประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ (1) จากคุณลักษณะของแรงงานภาคเกษตรที่ส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย การเข้าสู่ภาคนอกเกษตรจึงสามารถทำงานได้เฉพาะในบางสาขาที่ใช้ทักษะขั้นพื้นฐาน เช่น การผลิตอุตสาหกรรม ก่อสร้าง ค้าส่ง ค้าปลีก และบริการโรงแรมและภัตตาคาร เป็นต้น เมื่อประกอบกับทักษะความชำนาญในงานที่เริ่มต้นใหม่น้อย ดังนั้น แม้จะช่วยลดปัญหาการว่างงานลง แต่อาจไม่ช่วยเพิ่มผลิตภาพการผลิตมากนัก ดังจะเห็นจากปริมาณแรงงานภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 แต่ผลิตภาพแรงงานไม่เปลี่ยนแปลง และ (2) แนวโน้มการโยกย้ายแรงงานออกจากภาคเกษตรอาจเกิดขึ้นต่อเนื่อง เนื่องจากแรงงานมีแนวโน้มการศึกษาสูงขึ้น ประกอบกับเป็นงานหนัก และโดยเฉพาะเมื่อราคาสินค้าเกษตรไม่พอใจ ขณะเดียวกันแรงงานในภาคเกษตรที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงวัย โดยร้อยละ 42.0 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และมีเพียงร้อยละ 9.0 ที่มีอายุ 15-24 ปี ทำให้มีแนวโน้มการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญทั้งการเพิ่มผลิตภาพแรงงานเกษตร การนำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับการทำงานของแรงงาน การพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำ พันธุ์พืชและดิน เป็นต้น

อัตราการว่างงานเฉลี่ยปี 2557 เท่ากับร้อยละ 0.84 หรือคิดเป็นผู้ว่างงานจำนวน 322,675 คน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราการว่างงานร้อยละ 0.73 ในปี 2556 แต่ยังคงนับว่าเป็นอัตราการว่างงานที่ต่ำ

ตลาดแรงงานมีแนวโน้มตึงตัว ในปี 2557 ตลาดแรงงานเริ่มมีสัญญาณตึงตัวอีกครั้ง ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างคิดเป็น 1.10 เท่า ลดลงจาก 1.31 เท่า ในปี 2556 ขณะที่ความสอดคล้องของคุณสมบัติของแรงงานกับความต้องการของตลาดปรับตัวดีขึ้นดังจะเห็นได้จากสัดส่วนของการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างและการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 และ 0.88 ตามลำดับ เทียบกับ 0.58 และ 0.76 ตามลำดับในปี 2556

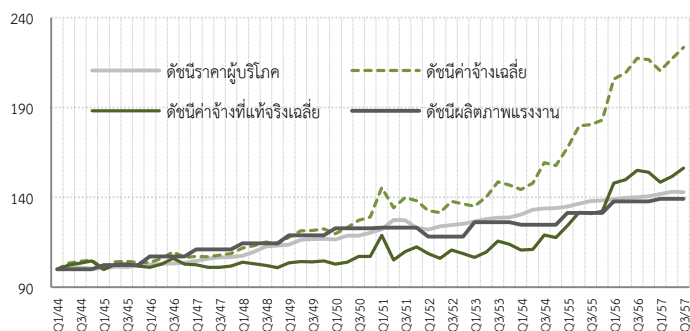
ค่าจ้างแรงงานแท้จริงเพิ่มขึ้น ตลอดปี 2557 ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าจ้างล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ขณะที่ราคาสินค้า

แผนภาพ 3 การเปลี่ยนแปลงค่าจ้าง และเงินเฟ้อ

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 4 ดัชนีค่าจ้างเฉลี่ย และดัชนีราคาผู้บริโภค

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, สศช., สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ทำให้ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่หักเงินเฟ้อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ชะลอตัวลงมาก เมื่อเทียบกับร้อยละ 7.8 ในปี 2556 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในปี 2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 ทำให้ฐานการคำนวณสูงขึ้น

ผลิตภาพแรงงานต่อคน เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 ต่อปี โดยผลิตภาพแรงงานเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 ผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 2.6 และผลิตภาพแรงงานภาคบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น พบว่าผลิตภาพแรงงานโดยรวมยังเพิ่มขึ้นช้ากว่าค่าจ้างแรงงานในเกือบทุกสาขา ได้แก่ การผลิตอุตสาหกรรม ก่อสร้าง ค้าปลีกค้าส่ง ขนส่ง การเงินการธนาคาร โรงแรมและภัตตาคาร ยกเว้นสาขาการก่อสร้างและการศึกษา ที่ผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าจ้างแรงงาน

สำหรับในปี 2558 มีประเด็นที่ต้องติดตามและเฝ้าระวังได้แก่

(1) **ปัญหาภัยแล้งที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานและรายได้แรงงานภาคเกษตร** ในปี 2558 เริ่มมีสัญญาณความรุนแรงของภาวะภัยแล้งที่เกิดขึ้นเร็วกว่าปกติ โดยตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2557–20 กุมภาพันธ์ 2558 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบ 17 จังหวัด 54 อำเภอ 316 ตำบล 3,208 หมู่บ้าน (คิดเป็นร้อยละ 4.28 จากจำนวน 74,963 หมู่บ้านทั่วประเทศ) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงานและรายได้ของเกษตรกร

(2) **การขาดแคลนแรงงาน** เศรษฐกิจในปี 2558 ที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น รวมถึงทิศทางการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีความชัดเจนมากขึ้น คาดว่าจะมีการขยายตำแหน่งงานเพิ่มขึ้น และมีความต้องการแรงงานทั้งแรงงานระดับพื้นฐานและแรงงานฝีมือ อย่างไรก็ตาม แรงงานที่เคลื่อนย้ายมาจากภาคเกษตรจะสามารถทดแทนการขาดแคลนแรงงานในเชิงปริมาณได้ในงานบางประเภทเท่านั้น ในขณะที่การขาดแคลนแรงงานในเชิงคุณภาพยังเป็นปัญหา

(3) **ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นช้า** ขณะที่การจ้างงานภาคนอกเกษตรในปี 2557 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรมมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 แต่ผลิตภาพแรงงานนอกภาคเกษตรกลับไม่เปลี่ยนแปลง และผลิตภาพแรงงานสาขาอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 2.6 สะท้อนผลผลิตที่เพิ่มขึ้นช้ากว่าปริมาณการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องจากแรงงานที่โยกย้ายเข้ามาสู่ภาคนอกเกษตรไม่สามารถช่วยเพิ่มปริมาณการผลิตได้เต็มที่

(4) **การยื่นฟ้องสัญญาจ้างงานต่างด้าวล่าช้า** และยังคงเฝ้าระวังการลักลอบทำงานโดยผิดกฎหมายจากผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบ

ตาราง 4 การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และการยื่นพิสูจน์สัญชาติ

	การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว (คน)	ยื่นพิสูจน์สัญชาติ (คน)	ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ (คน)
รวม	1,626,235	347,237	152,493
สัดส่วน		21.4%	9.4%
พม่า	664,449	45,559	65
กัมพูชา	738,947	108,683	72,016
ลาว	222,839	192,995	80,412

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน

เปิดเสร็จพบว่า มีแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติมาขึ้นทะเบียน 1,626,235 คน แต่มีผู้ยื่นพิสูจน์สัญชาติเพียง 347,237 คน และมีผู้ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติเพียง 152,493 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ของผู้ขึ้นทะเบียน ดังนั้น ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการนำแรงงานต่างด้าวมาแจ้งพิสูจน์สัญชาติก่อนการสิ้นสุดระยะเวลาการยื่นพิสูจน์สัญชาติในวันที่ 31 มีนาคม 2558 นอกจากนั้น ยังต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการติดตามตรวจสอบการลักลอบใช้แรงงานผิดกฎหมาย การใช้แรงงานทาส และการค้ามนุษย์ รวมถึงการใช้หนังสือเดินทางนักท่องเที่ยวในการลักลอบทำงาน

การก่อกวนของครัวเรือนชะลอลง แต่ต้องเฝ้าระวังการผิวนัดชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสสามปี 2557 เท่ากับ 10,220,463 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84.2 ต่อ GDP ทั้งนี้ คาดว่าในไตรมาสสี่ มูลค่าหนี้สินครัวเรือนจะยังเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มในอัตราที่ชะลอตัว ซึ่งคาดว่าจะทำให้สัดส่วนต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85

การสิ้นสุดของมาตรการคั่นภาษีรถยนต์คันแรก ความกังวลของผู้บริโภคเกี่ยวกับรายได้และการมีงานทำในอนาคต รวมถึงภาระหนี้สินที่ต้องชำระคืน ทำให้การก่อกวนของครัวเรือนชะลอลงต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี 2556 ดังจะเห็นได้จากยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวลงจากร้อยละ 10.7 8.8 และ 8.0 ในไตรมาสหนึ่ง-ไตรมาสสามที่ผ่านมา และเป็นร้อยละ 7.4 ในไตรมาสสุดท้ายของปี โดยการก่อกวนยังเพิ่มขึ้นในด้านที่อยู่อาศัย และการบริโภคอื่นๆ ขณะที่การก่อกวนหนี้เพื่อซื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ 3.4

หนี้เสียยังไม่ส่งสัญญาณความเสี่ยงต่อภาพรวม แต่ต้องเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง ณ สิ้นไตรมาสสี่ปี 2557 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีมูลค่า 83,451 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 แต่มีสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมเพียงร้อยละ 2.4 สินเชื่อภายใต้การกำกับผิวนัดชำระหนี้เกิน 3 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.4 คิดเป็นมูลค่า 14,238 ล้านบาท และเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.6 ของสินเชื่อภายใต้การกำกับรวม เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 3.0 และ 3.7 ณ สิ้นปี 2555 และ 2556 ตามลำดับ สำหรับยอดคงค้างชำระบัตรเครดิตเกิน 3 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.3 คิดเป็นมูลค่า 8,316 ล้านบาท และเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.6 ต่อยอดคงค้าง เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 1.9 และ 2.3 ณ สิ้นปี 2555 และ 2556 ตามลำดับ

แม้หนี้เสียของสินเชื่ออุปโภคบริโภคต่อสินเชื่อรวมจะยังมีสัดส่วนที่ต่ำ แต่สัดส่วนการผิวนัดชำระหนี้ของสินเชื่อภายใต้การกำกับ และบัตรเครดิตยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งยังเป็น

ตาราง 5 หนี้สินครัวเรือน (สินเชื่อจากสถาบันการเงิน)

ณ สิ้นระยะเวลา	2552	2553	2554	2555	2556	Q3 2557
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	5.55	6.37	7.41	8.77	9.79	10.22
(%YOY)	10.0	14.7	16.4	18.3	11.4	7.7
- สถาบันรับฝากเงิน	11.6	16.3	16.4	17.4	10.4	7.5
- สถาบันการเงินอื่น	-0.3	3.5	16.0	25.5	18.4	9.2
สัดส่วนต่อ GDP	61.4	63.0	70.3	77.1	82.3	84.2

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 6 การเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อคงค้างอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์

ณ สิ้นระยะเวลา	สัดส่วน (%)*	2555	2556	2557	2557			
					Q1	Q2	Q3	Q4
สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	100.0	21.6	11.5	7.4	10.7	8.8	8.0	7.4
- ซื้อที่ดิน	1.0	-12.1	10.0	3.9	8.4	6.9	3.5	3.9
- เพื่อที่อยู่อาศัย	47.4	12.4	12.6	12.3	12.3	12.7	12.5	12.3
- อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่นๆ	0.1	-4.0	50.4	11.2	83.0	47.2	30.0	11.2
- ซื้อรถยนต์	24.6	33.9	8.4	-3.4	2.5	-1.2	-3.7	-3.4
- การศึกษา	0.0	-5.7	47.3	8.2	98.6	94.2	21.6	8.2
- เดินทางไปต่างประเทศ	0.0	-12.4	-8.4	12.6	-2.1	0.8	3.3	12.6
- บริโภคอื่น ๆ	26.1	29.4	1.1	10.5	17.6	13.6	13.4	10.5

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

* สัดส่วนใน Q4/2557

ตาราง 7 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ณ สิ้นระยะเวลา	2555	2556	2557	2557			
				Q1	Q2	Q3	Q4
หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(ล้านบาท)	56,583	71,612	83,451	79,018	81,750	90,157	83,451
(%YOY)	20.5	26.6	16.5	31.3	29.4	31.8	16.5
สัดส่วนต่อ NPLs รวม	22.3	26.9	30.0	28.2	28.8	30.7	30.0
สัดส่วนต่อสินเชื่อรวม	1.9	2.2	2.4	2.4	2.5	2.7	2.4

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเด็นที่ต้องติดตามและเฝ้าระวังการผิวนัดชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะครัวเรือนกลุ่มเสี่ยง (คนงานเกษตร และคนงานทั่วไป) ซึ่งมีรายได้น้อย แต่มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงประมาณร้อยละ 85-89 เมื่อประกอบกับภาระการชำระหนี้ที่ประมาณร้อยละ 17-18 ของรายได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครัวเรือน และมีโอกาสผิวนัดชำระหนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจ “พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของประชาชน” โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำมีหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ในสัดส่วนที่สูงและมีภาระการจ่ายคืนหนี้ต่อรายได้สูงเช่นกัน รวมถึงความนิยมแบ่งจ่ายชำระหนี้ทำให้มีภาระดอกเบี้ยและอื่นๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ใช้บัตรเครดิตกลุ่มนี้จะมีความเสี่ยงในการผิวนัดชำระหนี้มากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเศรษฐกิจชะลอตัวลง และรายได้ลดลง

สำหรับแนวโน้มการก่อหนี้ครัวเรือนในปี 2558 คาดว่ามูลค่าหนี้ครัวเรือนจะยังเพิ่มขึ้นแต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัว จากปัจจัยดังนี้ (1) การระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน (2) การชะลอการก่อหนี้ใหม่ที่ไม่จำเป็นของกลุ่มแรงงานที่มีรายได้ปานกลางและรายได้น้อยของครัวเรือนที่มีหนี้อยู่แล้ว ทั้งจากการไม่สามารถกู้เพิ่มได้ และไม่สามารถรับภาระหนี้เพิ่มได้ (3) รายได้ที่เพิ่มขึ้นไม่มากนักทั้งจากค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่คงที่ และราคาสินค้าเกษตรที่ยังลดลง จะทำให้ครัวเรือนชะลอการใช้จ่ายซื้อสินค้าคงทนออกไป ดังนั้น หนี้สินครัวเรือนในปี 2558 จึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นช้า ขณะที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มเติบโตในอัตราที่มากกว่า ทำให้คาดว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เป็นประมาณร้อยละ 87-88 อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและต้องดำเนินการต่อเนื่อง ได้แก่ (1) การผิวนัดชำระหนี้ของกลุ่มเสี่ยงผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้น้อย แม้จะไม่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงิน แต่กลุ่มเสี่ยงนี้มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยต่างๆ ที่มากระทบมากกว่ากลุ่มอื่น เช่น เศรษฐกิจ ภัยพิบัติ และความจำเป็นฉุกเฉิน เป็นต้น เนื่องจากการสำรองเงินออมของกลุ่มนี้มีน้อยจากภาระการใช้หนี้และความเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และอาจเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะมีโอกาสเป็นหนี้นอกระบบ (2) หากการดำเนินมาตรการสินเชื่อผ่านโนโพนแนซซึ่งเป็นสินเชื่อบุคคลเพื่อนำไปประกอบอาชีพโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน คาดว่าจะช่วยให้ผู้มีรายได้ต่ำและไม่มีหลักประกันทางการเงินสามารถเข้าถึงสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพได้ อาจจะช่วยบรรเทาปัญหาการก่อหนี้นอกระบบ แต่เป็นการก่อหนี้ในระบบแทนซึ่งอาจจะทำให้มูลค่าหนี้ครัวเรือนปรับเพิ่มขึ้น และ (3) การเร่งสร้างวินัยและส่งเสริมการออมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงวัยเด็กจนถึงวัยแรงงาน โดยการปลูกฝังพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างประหยัด สมเหตุสมผลตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก ขณะที่ส่งเสริมการออมในวัยแรงงาน เพื่อสร้างความมั่นคงของครอบครัวและชีวิตในวัยเกษียณ

ตาราง 8 สัดส่วนส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและบัตรเครดิต

ณ สิ้นระยะเวลา	2555	2556	2557	2557			
				Q1	Q2	Q3	Q4
สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ							
(1) ยอดสิ้นเชื่อกค้าง(ล้านบาท)	251,549	299,142	312,851	299,024	304,131	309,660	312,851
%YOY	18.0	18.9	4.6	10.5	8.8	6.6	4.6
(2) สินเชื่อผิวนัดชำระหนี้เกิน 3 เดือนขึ้นไป	7,491	10,920	14,238	12,141	12,810	14,644	14,238
%YOY	28.1	45.8	30.4	42.0	50.5	48.9	30.4
(2) / (1) (ร้อยละ)	3.0	3.7	4.6	4.1	4.2	4.7	4.6
สินเชื่อบัตรเครดิต							
(1) ยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต(ล้านบาท)	261,553	290,425	318,141	268,907	276,785	280,381	318,141
%YOY	14.3	11.0	9.5	11.7	9.6	9.0	9.5
(2) ยอดค้างชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไป	5,054	6,638	8,316	7,324	7,497	8,153	8,316
%YOY	3.2	31.3	25.3	36.4	28.4	28.1	25.3
(2) / (1) (ร้อยละ)	1.9	2.3	2.6	2.7	2.7	2.9	2.6

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อจำกัดในการพัฒนาผลิตภาพแรงงานไทย

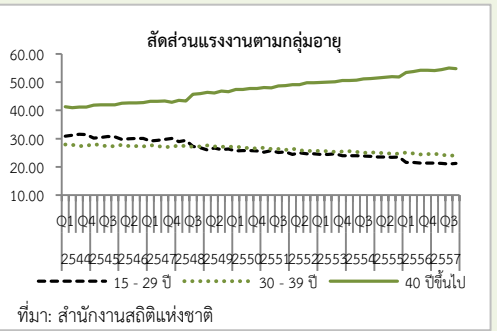
การเพิ่มผลิตภาพแรงงานเป็นเครื่องมือและนโยบายที่สำคัญของประเทศในการกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในระยะหลังที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งเป็นผลจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จากแนวโน้มผลิตภาพแรงงานไทยที่คำนวณจากสัดส่วนของผู้มีงานทำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศพบว่า ผลิตภาพแรงงานไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 ต่อปี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลิตภาพแรงงานระหว่างประเทศกลับพบว่า ประเทศไทยมีผลิตภาพอยู่ในอันดับ 59 จาก 61 ประเทศ โดยมีผลิตภาพแรงงานซึ่งวัดจาก GDP ต่อชั่วโมงการทำงานเพียงร้อยละ 8.54 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย พบว่าผลิตภาพแรงงานไทยต่ำกว่า 1 เท่าตัว และต่ำกว่าประเทศพัฒนาแล้วเช่นสิงคโปร์ถึง 5 เท่าตัว ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลจากความแตกต่างของทุนที่ใช้ร่วมกับการทำงาน และลักษณะโครงสร้างของเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม นับว่าผลิตภาพแรงงานของไทยยังห่างจากประเทศเพื่อนบ้านมาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การเพิ่มผลิตภาพเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ไทยต้องเร่งยกระดับให้สูงขึ้น

แต่จากหลักฐานทางสถิติต่างๆ กลับพบว่า ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้านในการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยมีข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่

1. ประเทศไทยมีแรงงานกลุ่มหนึ่งที่ย้ายอาชีพตามฤดูกาล ซึ่งส่วนมากเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมโดยจะย้ายไปยังภาคอุตสาหกรรมหรือบริการในฤดูกาลที่ไม่สามารถผลิตผลผลิตทางการเกษตรได้ ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายในระยะสั้นทำให้เป็นข้อจำกัดในการการพัฒนาทักษะแรงงานให้มีผลิตภาพเพิ่มขึ้น และไม่สนใจให้ผู้ประกอบการลงทุนในการฝึกแรงงาน
2. แรงงานไทยต้องทำงานหนักมากกว่า 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.1 ของผู้มีงานทำทั้งประเทศ แม้ว่าการเพิ่มผลิตภาพจะเพิ่มขึ้นได้โดยอาศัยความชำนาญจากการทำงาน (learning by doing) แต่การทำงานหนักและการขาดการพักผ่อนมีผลต่อสุขภาพแรงงานและผลิตภาพแรงงานในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานจำนวนหนึ่งจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อภาระค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น
3. ทักษะของคนไทยไม่ต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ จากการสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2557 พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป 50 ล้านคนไม่ต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะของตนเอง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.9 ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งประเทศ โดยมีเหตุผลสำคัญคือไม่มีเวลาว่าง ขณะที่คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เคยอบรมเพื่อพัฒนาทักษะมีเพียง 7 แสนคนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ที่ทำงานและต้องการพัฒนาทักษะของตนเองมีเพียง 2.8 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนของผู้มีงานทำที่ต้องการพัฒนาทักษะเพียงร้อยละ 7.4
4. ผู้มีงานทำส่วนใหญ่อายุมาก ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุ ผู้มีงานทำอายุ 40 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 47.6 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 54.5 ในปี 2557 นอกจากนี้ สมองในสามของแรงงานกลุ่มนี้มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นอีกหนึ่งข้อจำกัดสำคัญของการพัฒนาทักษะและการเพิ่มผลิตภาพ โดยเฉพาะการทำงานร่วมกับเครื่องมือเครื่องจักรที่มีความซับซ้อน

ประเทศ	GDP (PPP) perHour
ไทย	8.54
สิงคโปร์	41.46
มาเลเซีย	16.47

ที่มา: The Conference Board, Inc. and Eurostat

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจ

ตาราง 9 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง

(หน่วย : ราย)

โรคเฝ้าระวัง	2556					2557				
	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี
ปอดอักเสบ	55,424	35,238	49,812	45,007	185,481	60,625	38,264	56,840	45,083	200,812
ไข้เลือดออก	21,979	53,050	65,382	14,362	154,773	4,967	8,252	16,627	11,141	40,987
มือ เท้า ปาก	9,585	8,853	18,087	9,606	46,131	9,665	19,737	27,833	8,602	65,837
ไข้หวัดใหญ่	17,394	6,062	11,631	8,854	43,941	30,811	11,152	16,065	15,729	73,757
บิด	2,733	2,710	2,465	1,678	9,586	2,318	2,229	2,031	1,441	8,019
หัด	937	788	618	304	2,647	346	333	312	208	1,199
ฉีหนู	639	634	974	856	3,103	394	465	777	627	2,263
ไข้สมองอักเสบ	183	192	175	173	723	141	147	155	156	599
อหิวาตกโรค	4	1	1	2	8	2	2	7	2	13
ไข้กาฬหลังแอ่น	3	2	2	7	14	4	4	2	5	15
พิษสุนัขบ้า	1	2	2	-	5	2	1	2	1	6
รวม	108,882	107,532	149,149	80,849	446,412	109,275	80,586	120,651	82,995	393,507
อัตราต่อประชากรแสนคน	169.9	167.8	232.8	126.2	696.7	169.1	124.7	186.7	128.4	608.9

หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2557 เป็นข้อมูลเบื้องต้น ณ วันที่ 23 มกราคม 2558

ที่มา: สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ไตรมาสสี่ของปี 2557 มีผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรวม 82,995 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 2.7 เป็นการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ร้อยละ 77.6 จาก 8,854 รายในไตรมาสสี่ของปี 2556 เป็น 15,729 ราย ในไตรมาสนี้ และผู้ป่วยโรคปอดอักเสบเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จาก 45,007 รายในไตรมาสสี่ของปี 2556 เป็น 45,083 ราย ในไตรมาสนี้ ขณะที่จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังอื่นๆ ลดลง

ทั้งปี 2557 พบผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรวม 393,507 ราย คิดเป็นอัตรา 608.9 รายต่อประชากรแสนคนลดลงจากปี 2556 ร้อยละ 11.9 โดยผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกลดลงถึงร้อยละ 73.5 หลังจากที่มีการระบอบอย่างหนักในปี 2556 เนื่องจากการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคอย่างต่อเนื่องตามโครงการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งแบบยั่งยืน ประกอบกับการดำเนินการป้องกันการระบาดของโรคโดยการเปิด “ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดิน เอาชนะโรคไข้เลือดออก” ทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมรณรงค์กำจัดยุงและแหล่ง

ตาราง 10 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจและโรคติดเชื้อ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558

โรค	ผู้ป่วย (ราย)	ผู้เสียชีวิต (ราย)
ไข้หวัดใหญ่	7,987	4
ปอดอักเสบ	22,773	29
สุกใส	7,709	-
มือ เท้า ปาก	3,593	1
อุจจาระร่วง	108,550	-

ที่มา: สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 11 สัดส่วนการเสียชีวิตของประชากรอายุ 30-70 ปี ในกลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2555 จำแนกตามสาเหตุ

สาเหตุการเสียชีวิต	สัดส่วน (%)									
	High Income		Upper middle Income		Lower middle Income				Low Income	
	สิงคโปร์	บรูไน	ไทย	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์	เวียดนาม	ลาว	พม่า	กัมพูชา
โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	76	80	71	73	71	67	73	48	59	52
- โรคหัวใจและหลอดเลือด	31	34	29	36	37	33	33	22	25	24
- โรคมะเร็ง	30	17	17	15	13	10	18	11	11	13
- โรคระบบทางเดินหายใจ	3	7	9	7	5	5	7	5	9	4
- โรคเบาหวาน	1	11	4	3	6	6	3	2	3	2
- โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอื่นๆ	11	12	12	12	10	13	13	8	11	9
โรคติดต่อ										
ปัญหาแม่และเด็ก	19	9	18	16	22	25	16	43	30	37
การขาดสารอาหาร										
การบาดเจ็บ	5	10	11	11	7	8	10	9	11	11
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา: Global status report on noncommunicable diseases 2014 องค์การอนามัยโลก

ตาราง 12 จำนวนผู้ป่วยในด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญ

โรค	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ความดันโลหิตสูง	727,209	780,629	859,583	920,106	1,009,385	1,047,979
หัวใจขาดเลือด	219,713	228,032	253,046	264,877	274,753	279,109
หลอดเลือดสมอง	43,778	176,202	196,159	212,186	227,848	237,039
เบาหวาน	534,098	558,156	607,828	621,411	674,826	698,720
มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	399,417	389,136	499,156	526,923	553,994	582,844

หมายเหตุ: จากฐานข้อมูลผู้ป่วยในรายบุคคล หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และสวัสดิการการรักษาพยาบาลข้าราชการและครอบครัว

ที่มา: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 13 อัตราการเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญ ต่อประชากรแสนคน

โรค	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ความดันโลหิตสูง	3.9	3.6	3.9	5.7	5.7	8.0
หัวใจขาดเลือด	21.2	20.7	20.5	22.5	23.5	26.9
หลอดเลือดสมอง	20.8	21.0	27.5	30.0	31.7	36.1
เบาหวาน	12.2	11.1	10.8	11.9	12.1	14.9
มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	87.6	88.3	91.2	95.2	98.5	104.8

ที่มา: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เพาะพันธุ์อยู่หลาย พร้อมทั้งให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการป้องกันโรค ทำให้สามารถลดการแพร่ระบาดลงได้

สำหรับในช่วงต้นปี 2558 ยังต้องเฝ้าระวังโรคระบบทางเดินหายใจและโรคติดเชื้อ ได้แก่ โรคไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ สุกใส มือเท้าปาก และอุจจาระร่วง เนื่องจากสภาพอากาศที่หนาวเย็นในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การป้องกันสามารถทำได้โดยการทำให้ร่างกายอบอุ่น สวมใส่เสื้อผ้าหนาๆ และล้างมือบ่อยๆ ก่อนและหลังรับประทานอาหาร นอกจากนี้ ยังต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคตาแดง โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ เนื่องจากสภาพอากาศเป็นช่วงที่มีฝนตกชุกสลับกับอากาศหนาวทำให้เสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อโรคที่ปะปนมากับน้ำทำให้เยื่อตาอักเสบได้ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 พบผู้ป่วยแล้ว 12,878 ราย

การเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

โรคไม่ติดต่อเรื้อรังถือเป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของโลกและของประเทศไทย ทั้งในด้านจำนวนผู้ป่วย ผู้เสียชีวิต และภาระโรค องค์การอนามัยโลกประมาณการว่าในปี 2563 ทั่วโลกจะมีผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังถึง 44 ล้านคน โดยจะเพิ่มขึ้นมากในกลุ่มประเทศที่รายได้ต่ำและปานกลาง ทั้งนี้ ปัจจัยเสี่ยงทางพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) การบริโภคยาสูบ (2) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (3) การบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม และ (4) การมีกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอ และจากรายงาน Global status report on noncommunicable diseases 2014 ขององค์การอนามัยโลก พบว่า ในปี 2555 ประชากรช่วงอายุ 30-70 ปีของประเทศในกลุ่มอาเซียนเฉลี่ยเกือบร้อยละ 70 เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยโรคที่คร่าชีวิตผู้คนมากที่สุดคือโรคหัวใจและหลอดเลือด รองลงมาคือโรคมะเร็ง

สำหรับประเทศไทยจากรายงานสถิติสาธารณสุข พบว่าจำนวนผู้ป่วยในด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2556 พบผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง 1,047,979 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 3.8 รองลงมาได้แก่โรคเบาหวานจำนวน 698,720 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 3.5 โรคมะเร็งและเนื้องอกทุกชนิดจำนวน 582,844 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 5.2 โรคหัวใจขาดเลือดจำนวน 279,109 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 1.6 และโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 237,039 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 4.0

โรคมะเร็งยังเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของประเทศ ในปี 2556 มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 67,692 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 ของผู้เสียชีวิตทั้งหมด โดยโรคมะเร็งที่พบมาก ได้แก่ มะเร็งตับ มะเร็งเต้านม มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งปอด และมะเร็งปากมดลูก

ตาราง 14 ภาระโรคจากการสูญเสียปีสุขภาวะ จำแนกรายกลุ่มโรค

การเสียชีวิต	พ.ศ. 2542		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2552		พ.ศ. 2554	
	DALYs	ร้อยละ	DALYs	ร้อยละ	DALYs	ร้อยละ	DALYs	ร้อยละ
โรคติดเชื้อ	2,637,537	27.7	2,094,670	21.3	1,387,660	13.6	1,323,213	12.5
การบาดเจ็บ	1,330,794	14.0	1,373,784	13.9	1,325,004	13.0	1,347,824	12.7
โรคไม่ติดต่อ	5,558,911	58.3	6,385,828	64.8	7,494,774	73.4	7,907,184	74.7
รวม	9,527,242	100	9,854,283	100	10,207,438	100	10,578,221	100

ที่มา: รายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ.2542, พ.ศ.2547, พ.ศ.2552, พ.ศ.2554
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากพฤติกรรมเสี่ยงและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งการบริโภคอาหารที่มีสารก่อมะเร็งปนเปื้อน การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา ดังนั้น การป้องกันโดยการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา และจำเป็นต้องรณรงค์ให้องค์ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ตั้งศูนย์เชี่ยวชาญรักษาโรคมะเร็งประจำเขตสุขภาพแล้ว 13 แห่งใน 13 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง พิษณุโลก ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี ชลบุรี ร้อยเอ็ด อุตรธานี นครราชสีมา สุรินทร์ อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และสงขลา เพื่อให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งสามารถเข้าถึงบริการได้เร็วขึ้น

นอกจากนี้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังยังก่อให้เกิดภาระโรคสูงที่สุดของการสูญเสียปีสุขภาวะและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.3 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 74.7 ในปี 2554 และยังส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งในแง่ของภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล และผลิตภาพที่สูญเสียไป จากผลการศึกษาด้านทุนหรือความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ พบว่า ในปี 2552 ต้นทุนที่เกิดจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีมูลค่าทั้งสิ้น 198,512 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) หรือประมาณ 3,128 บาทต่อหัวประชากร ทั้งนี้ เป็นต้นทุนโดยตรงทั้งทางการแพทย์และไม่เกี่ยวกับการแพทย์ร้อยละ 25.8 ส่วนที่เหลือร้อยละ 74.2 เป็นต้นทุนทางอ้อมจากการสูญเสียผลิตภาพ หากยังไม่มีมาตรการป้องกันและควบคุมโรค รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม องค์การอนามัยโลกประมาณการในระหว่างปี 2554-2568 ประเทศที่มีรายได้ต่ำถึงปานกลางจะสูญเสียเงินไปกับการรักษาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยเฉลี่ยมากกว่า 7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

ผู้ป่วยเอดส์มีแนวโน้มลดลง แต่ต้องเฝ้าระวังในกลุ่มเยาวชน

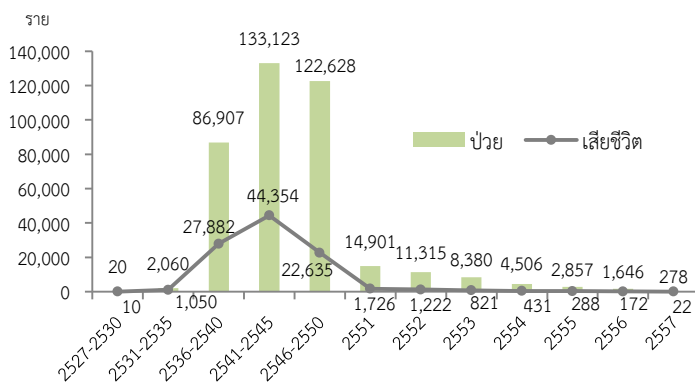
จากรายงานสถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ของกรมควบคุมโรค ซึ่งเก็บข้อมูลจากสถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ปี 2527 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2557 พบผู้ป่วยรวม 388,621 ราย มีผู้เสียชีวิตแล้ว 100,617 ราย เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ป่วยเป็นรายปีตามปีที่เริ่มป่วยพบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังในกลุ่มเยาวชน เนื่องจากผลสำรวจการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ของกรมควบคุมโรค พบว่า ในปี 2557 สัดส่วนของนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่การใช้ถุงยางอนามัยยังอยู่ในระดับต่ำโดยเฉพาะกับแฟนหรือคนรัก ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้

ตาราง 15 ต้นทุนทางเศรษฐกิจของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประเทศไทย พ.ศ. 2552

ประเภทของต้นทุน	ล้านบาท	ร้อยละของต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนทางตรงทางการแพทย์	47.315	23.8
- ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน	25.037	12.6
- ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก	22.278	11.2
ต้นทุนทางตรงที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์	3.989	2.0
- ค่าเดินทาง	2.296	1.2
- ค่าใช้จ่ายในสถานพยาบาลที่ผู้ป่วยต้องจ่ายสมทบ	1.693	0.9
ต้นทุนทางอ้อมจากการสูญเสียผลิตภาพ	147.208	74.2
- จากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร	144.975	73.0
- จากการขาดงานของผู้ป่วย	1.432	0.7
- จากการขาดงานของผู้ดูแล	801	0.4
ต้นทุนทั้งหมด (ล้านบาท)	198,512	
ร้อยละของต้นทุนทั้งหมดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP)	2.2	
ต้นทุนทั้งหมดต่อประชากร (บาท)	3,128	

ที่มา: การประมาณความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากโรคเรื้อรัง โครงการศึกษาภาระโรคและปัจจัยเสี่ยงของประเทศไทย, สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

แผนภาพ 5 จำนวนผู้ป่วยและตายด้วยโรคเอดส์ จำแนกรายปี ตามปีที่ได้รับการรักษา ตั้งแต่ปี 2527-31 ตุลาคม 2557

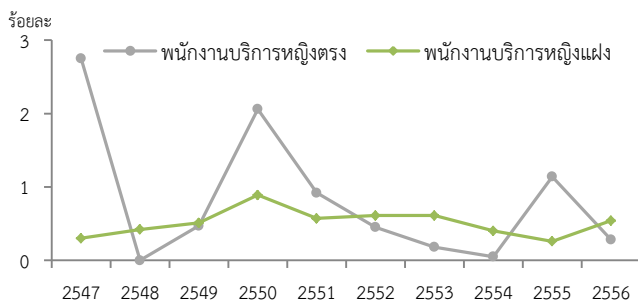
ที่มา: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 16 ร้อยละของนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มเป้าหมาย	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
นักเรียน ม.5							
เพศชาย	24.1	24.7	25.9	28.0	24.8	25.9	25.8
เพศหญิง	14.7	13.9	15.5	16.4	20.2	17.2	19.0
นักเรียน ปวช. ชั้นปีที่ 2							
เพศชาย	43.3	44.0	46.6	49.8	46.1	46.2	46.3
เพศหญิง	36.5	37.4	41.0	41.6	51.1	45.3	48.2

ที่มา: สำนักสถาบันวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

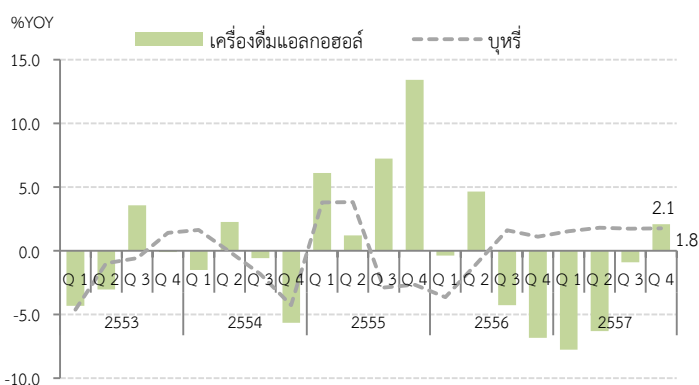
แผนภาพ 6 อัตราการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ กลุ่มพนักงานบริการหญิง

ที่มา: ผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวี พ.ศ. 2547-2556

สำนักสถาบันวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพ 7 การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง 17 อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
รวม	32.7	31.5	30.0	32.0	31.5	32.2	32.3
15-24 ปี	23.5	23.7	22.2	24.3	23.7	26.2	25.2
25-59 ปี	38.7	36.8	35.4	37.5	37.3	38.1	38.2
60 ปีขึ้นไป	19.3	18.1	16.4	17.8	16.6	16.2	18.4

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย มีทัศนคติที่ดีต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อช่วยยับยั้งการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และเพิ่มอัตราการใช้ถุงยางอนามัย

นอกจากนี้ ต้องเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มพนักงานบริการหญิงแฝงเนื่องจากลักษณะสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้พบลักษณะการขายบริการทางเพศที่แอบแฝงมากขึ้นโดยเฉพาะในจังหวัดท่องเที่ยว ทั้งการขายบริการตามถนนหรือในสวนสาธารณะ การขายบริการผ่านเครือข่ายการขายบริการทางโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานบริการหญิงของกรมควบคุมโรคพบว่าอัตราการติดเชื้อรายใหม่ของหญิงบริการจากสถานบริการแฝง เช่น ผับ คาเฟ่ อาบอบนวด คาราโอเกะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

แม้โรคเอดส์จะเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ แต่มีการพัฒนาการรักษาโดยตลอด และมีการพัฒนายาใหม่ๆ ทำให้ผู้ป่วยสามารถมีชีวิตยาวนานขึ้นและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีควรปรึกษาแพทย์ เพื่อวางแผนการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเพื่อหยุดหรือทำให้เชื้อไวรัสแบ่งตัวลดลงทำให้โรคไม่ลุกลาม

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยเพิ่มขึ้น และกลุ่มเยาวชนเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจาก 40,546 ล้านบาทในไตรมาสสี่ปี 2556 เป็น 41,391 ล้านบาทในไตรมาสนี้ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรี่ยเพิ่มขึ้นจาก 4,734 ล้านบาทในไตรมาสสี่ปี 2556 เป็น 4,817 ล้านบาทในไตรมาสนี้ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8

ทั้งนี้ จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่โดยรวมเพิ่มขึ้น และกลุ่มเยาวชนเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง โดยมีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังดังนี้

(1) อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557 มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 17.7 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการดื่มร้อยละ 32.3 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.2 ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 โดยกลุ่มแรงงาน 25-59 ปี มีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.6 ขณะเดียวกันมีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ 11.4 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 20.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.9 ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 โดยกลุ่มแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5

ตาราง 18 อัตราการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ จำแนกตามเพศ

เพศ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
ชาย	55.5	54.6	52.3	54.5	53.4	54.0	53.0
หญิง	10.3	9.8	9.1	10.8	10.9	11.8	12.9

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

ตาราง 19 อัตราการสูบบุหรี่ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
รวม	23.0	21.9	21.2	20.7	21.4	19.9	20.7
15-24 ปี	15.1	14.1	15.2	15.9	16.6	15.1	14.7
25-59 ปี	26.3	25.0	23.7	23.0	23.9	22.8	23.5
60 ปีขึ้นไป	20.6	19.2	18.3	16.7	16.3	14.3	16.6

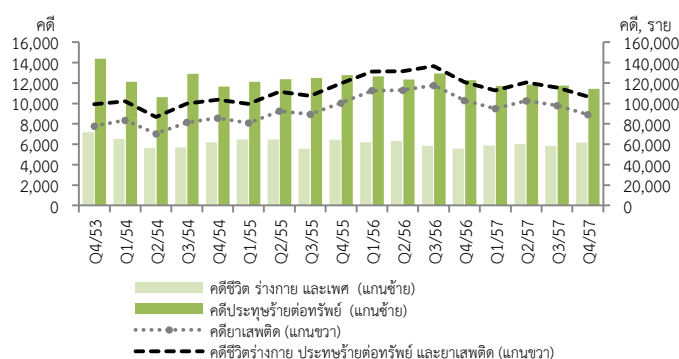
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

ตาราง 20 อัตราการสูบบุหรี่ จำแนกตามเพศ

เพศ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
ชาย	43.7	42.2	41.7	40.5	41.7	39.0	40.5
หญิง	2.6	2.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

แผนภาพ 8 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิตร่างกาย และเพศ และคดียาเสพติด รายไตรมาสปี 2553-2558

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558)

ตาราง 21 สถิติคดีอาญาทั่วประเทศรายไตรมาสปี 2557

ประเภทคดีอาญา	Q3/57			Q4/57		
	รับแจ้ง	จับกุม	จับ (ร้อยละ)	รับแจ้ง	จับกุม	จับ (ร้อยละ)
คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	5,839	3,729	63.9	6,174	3,746	60.7
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	11,733	6,134	52.3	11,438	5,310	46.4
คดียาเสพติด	92,013	97,907		84,170	89,158	

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558)

(2) กลุ่มสตรีมีแนวโน้มตีเครื่องตีแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยอัตราการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของเพศหญิงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 9.1 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 12.9 ในปี 2557 เช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่ที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.9 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 2.2 ในปี 2557

(3) กลุ่มเยาวชนมีอัตราการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ลดลง แต่เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง แม้กลุ่มเยาวชนจะมีอัตราการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ลดลงจากร้อยละ 26.2 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 25.2 ในปี 2557 และมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงจากร้อยละ 15.1 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 14.7 ในปี 2557 อย่างไรก็ตาม พบว่าอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกของกลุ่มเยาวชนที่สูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 16.8 ปีในปี 2550 เป็น 15.6 ปีในปี 2557

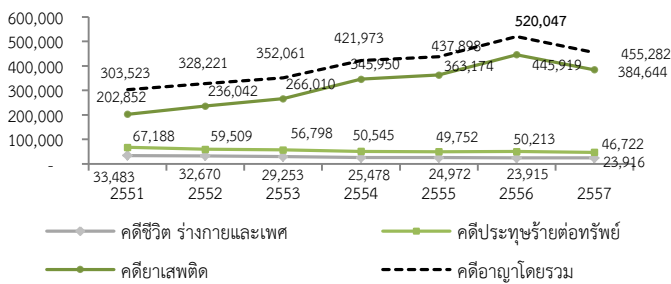
ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนและบังคับใช้มาตรการและกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจริงจัง เพื่อป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์และบุหรี่ให้กับเด็กและเยาวชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะร้านขายของชำที่อยู่รอบมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาต่างๆ และเพิ่มบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อสกัดกั้นการเกิดนักดื่มและนักสูบบุหรี่ใหม่ พร้อมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตีแอลกอฮอล์และบุหรี่อย่างต่อเนื่อง และเร่งผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันเยาวชนจากการเสพติดบุหรี่ได้มากขึ้น และเป็นการยกระดับการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนจากปัจจัยเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ยาสูบ นอกจากนี้ จะทำให้ตลาดบุหรี่ทรงตัวหรือมีขนาดค่อยๆ เล็กลง ผู้ผลิตและผู้นำเข้าบุหรี่จะขยายตลาดได้ยากขึ้น

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยรวมดีขึ้น แต่ต้องเฝ้าระวังคดีชีวิตร่างกายและเพศ

ไตรมาสสี่ของปี 2557 คดีอาญารวมมีการรับแจ้ง 106,770 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 11.6 และ 7.5 ตามลำดับ คดียาเสพติดมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 83.5 ของคดีอาญารวม โดยรับแจ้ง 89,158 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 13.4 และ 8.9 ตามลำดับ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์รับแจ้ง 11,438 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 6.8 และ 2.5 ตามลำดับ สำหรับคดีชีวิตร่างกายและเพศมี 6,174 คดี เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 11.1 และ 5.7 ตามลำดับ

ทั้งปี 2557 คดีอาญารวมมีการรับแจ้ง 445,282 คดี ลดลงจากปี 2556 ร้อยละ 12.5 โดยคดียาเสพติดรับแจ้ง

แผนภาพ 9 จำนวนคดีอาญาโดยรวม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิตร่างกายและเพศ และคดียาเสพติด รายปี 2551-2557

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558)

รายงานสถานการณ์ยาเสพติดปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่า

- **สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้าน** ประเทศสหภาพเมียนมาร์มีสถานะเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติดหลักในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะยาบ้าถูกลักลอบนำเข้าสู่ประเทศไทยเป็นหลัก ขณะที่ สปป.ลาวผลิตกัญชาซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุดในอาเซียน และมีสถานะเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดสำคัญจากประเทศสหภาพเมียนมาร์มายังไทย
- **สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติด** พื้นที่นำเข้าหลักยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนภาคเหนือโดยเฉพาะด้านจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ แม้ว่าจะเริ่มมีสัดส่วนลดลงโดยกลุ่มนักค้าบางกลุ่มได้มีการเปลี่ยนเส้นทางนำเข้ามาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น สำหรับการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศของเครือข่ายนักค้าชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักค้าชาวพม่าจีน ส่วนใหญ่จะลำเลียงผ่านสนามบินสุวรรณภูมิเป็นหลัก แต่จากการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ทำให้มีการเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงโดยการนำผ่านประเทศเพื่อนบ้านก่อนนำเข้าประเทศไทยทางบก หรือการใช้นาฬิกาข้อมือในภูมิภาคมากขึ้น
- **สถานการณ์การค้ายาเสพติด** กลุ่มนักค้ารายใหญ่อยังคงมีบทบาทในการบรรณาการการค้าอย่างต่อเนื่อง โดยมีกลุ่มผู้ล่าสำคัญ ได้แก่ มัง มูเซอ สีซอ และอาซา รวมถึงกลุ่มนักโทษรายสำคัญในเรือนจำ และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งถือเป็นตัวจักรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัญหาเสพติด สำหรับการเปิดเสรีด้านการเงินในอนาคตอาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านธุรกรรมการเงินของผู้ค้ายาเสพติดมีความซับซ้อนมากขึ้น
- **สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติด** กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ยังคงมีสัดส่วนที่สูงทั้งในกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพ โดยเยาวชนอายุ 15-24 ปี ยังคงเป็นกลุ่มที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ พบบททั้งที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา สำหรับกลุ่มนักเรียน พบว่าระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ด้วยที่แพร่ระบาด ยาบ้ายังคงมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงกว่าตัวยาอื่น ขณะที่ไอซ์กลุ่มนักค้ายังคงใช้กลยุทธ์ทางการตลาดแบบเดิม พื้นที่เสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ สถานบันเทิง/สถานบริการ หอพักและร้านเกมส์

ที่มา: แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558

384,644 คดี ลดลงร้อยละ 13.7 และมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 84.5 ของคดีอาญารวม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์รับแจ้ง 46,722 คดี ลดลงจากปี 2556 ร้อยละ 7 ขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศรับแจ้ง 23,916 คดี มีอัตราทรงตัว

จากสถิติการเกิดคดีทั้งในรายไตรมาสและรายปี พบว่า คดีชีวิตร่างกายและเพศมีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสงบสุข ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมของประชาชนในสังคม จึงต้องใช้กระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก รวมทั้งมีมาตรการที่เข้มข้นในการเร่งรัดคดีที่มีผลเสียร้ายแรง นำผู้กระทำผิดมาลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนและสังคม มุ่งแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สัมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและดูแลพื้นที่ตนเองให้ปลอดภัย

สถานการณ์ยาเสพติดยังต้องเฝ้าระวังอย่างเข้มงวดเพื่อลดปัญหาอย่างยั่งยืน

สถานการณ์ยาเสพติดในปี 2557 ลดลง อันเนื่องมาจากการเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดที่เข้มงวดมากขึ้นโดยเฉพาะตามแนวชายแดน การปราบปรามตามแหล่งผลิต และนักค้ารายใหญ่ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปียังเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งเป็นผู้ค้าและผู้เสพเพิ่มขึ้น จากรายงานสถิติคดีประจำปี 2556 ของกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษจำนวน 15,530 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 2.21 และเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษร้อยละ 42.26 ปัจจัยที่ทำให้กระทำความผิดซ้ำมาจากตัวกระตุ้นเร้าทั้งภายนอกและภายใน เช่น อุปกรณ์การเสพ สถานที่เสพ เพื่อนแหล่งขาย ผู้ค้า ผู้ซื้อยา สถานบันเทิง งานเลี้ยง อารมณ์ความรู้สึกของเด็กและเยาวชน อาทิ ความเหงา เบื่อ ซึมเศร้า เหนื่อยล้า

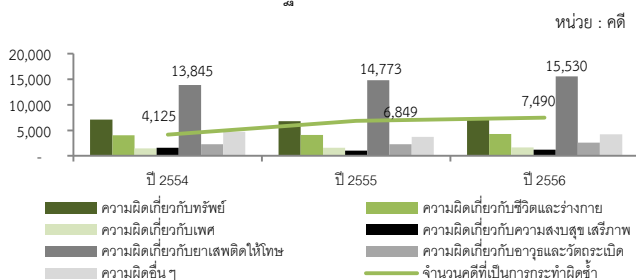
แนวทางการดำเนินงานด้านยาเสพติดในปี 2558

เน้นการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในด้านความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย และการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน ดังนี้

ด้านความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

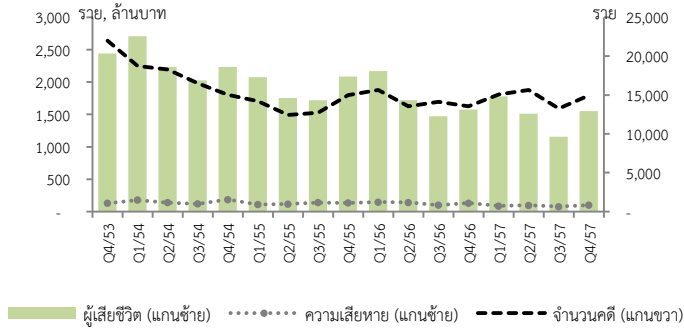
เน้นการควบคุมปัญหายาเสพติด การปราบปรามป้องกันแก้ไขปัญหาผู้เสพ สกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ทำลายโครงสร้างการค้า-อิทธิพล-เส้นทางการเงินของกลุ่ม และการแพร่ระบาดในเรือนจำ รมรงค์ป้องกันการลักลอบการนำเข้าทั้งทางท่าอากาศยานและทางเรือ รวมทั้งบูรณาการกระบวนการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพ 10 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ปี 2554-2556

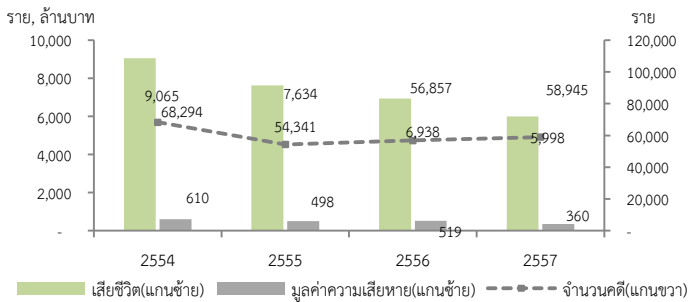
ที่มา: รายงานสถิติคดีประจำปี 2556 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

แผนภาพ 11 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ตาย และมูลค่าความเสียหาย รายไตรมาสปี 2553-2557

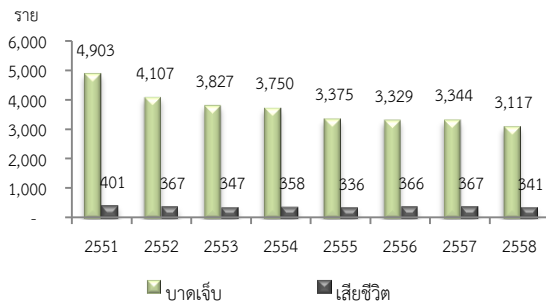
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558)

แผนภาพ 12 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกและจำนวนผู้เสียชีวิต ปี 2554-2557

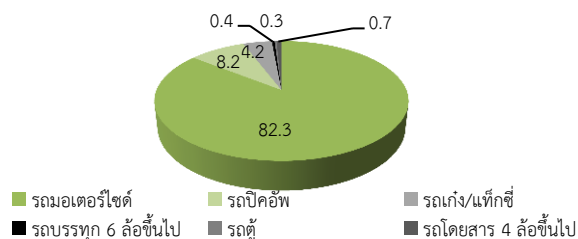
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558)

แผนภาพ 13 สถิติผู้เสียชีวิต/บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2551-2558

ที่มา: ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาล

แผนภาพ 14 ร้อยละของประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2558

ที่มา: ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2558

ด้านการมีส่วนร่วมกับภาคเครือข่าย สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อควบคุมพื้นที่เสี่ยง สร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีสู่สังคม สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา/นอกสถานศึกษา/ในกลุ่มผู้ใหญ่และวัยแรงงาน/ในกลุ่มเสี่ยง ครอบครัวเสี่ยง

ด้านการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน สร้างกระบวนการและศักยภาพด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการควบคุมปัญหาเสพติดระดับพื้นที่ในระยะยาว ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ ผู้ติดยา และการป้องกันการกลับมาเสพติด

การเสริมสร้างวินัยเพื่อลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินจากอุบัติเหตุจราจรทางบก

สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในไตรมาสสี่ของปี 2557 มีการรับแจ้งคดีอุบัติเหตุจราจร 14,929 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 10.2 และร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ขณะที่ผู้เสียชีวิต 1,552 ราย ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 1.6 แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 34 การรณรงค์การลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลโดยเฉพาะปีใหม่ปี 2558 ตามโครงการรณรงค์อุบัติเหตุ “ปีใหม่ ตายเป็นศูนย์” ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุรวม 2,997 ครั้ง ลดลงจากช่วงเทศกาลปีใหม่ 2557 ร้อยละ 5.5 เสียชีวิต 341 ราย ลดลงร้อยละ 7.1 บาดเจ็บ 3,117 ราย ลดลงร้อยละ 6.8

ในส่วนของการเกิดอุบัติเหตุและการเสียชีวิตรวมทั้งปี 2557 รับแจ้ง 58,945 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 3.7 มีผู้เสียชีวิต 5,998 ราย ลดลงร้อยละ 13.5 ถึงแม้ว่าจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตลดลง แต่ความรุนแรงจากอุบัติเหตุกลับเพิ่มมากขึ้นในการเกิดอุบัติเหตุจะมีผู้เสียชีวิตเฉลี่ยต่อครั้ง 3-4 คน โดยค่าเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 15-50 รายต่อวัน

ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุทั้งไตรมาสสี่ เทศกาลปีใหม่ และรายปี สูงสุดได้แก่ รถจักรยานยนต์ รองลงมาคือ รถยนต์นั่งสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุยังคงมาจากเมาสุรา ขับรถเร็ว เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด สำหรับมูลค่าความเสียหายจากอุบัติเหตุ จากรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า มูลค่าทรัพย์สินเสียหายในปี 2554 ประมาณ 610 ล้านบาท ขณะที่ในปี 2557 ประมาณ 360 ล้านบาท มูลค่าความเสียหายดังกล่าวยังไม่ได้รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินการเกี่ยวกับคดีความ ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ ค่าฟื้นฟูสุขภาพ และค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้พิการ ทุพพลภาพ เสียชีวิต และบาดเจ็บสาหัส

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2557

ประเทศไทยถูกลดอันดับจากระดับ Tier 2 Watch List เป็น Tier 3 กลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด (ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกาและไม่มีความพยายามแก้ไขปัญหามาโดยตลอด) อยู่ในบัญชี Tier 3 อาจตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับปีงบประมาณถัดไปว่าด้วยความช่วยเหลือต่างประเทศที่ไม่ใช่ด้านมนุษยธรรมและไม่เกี่ยวข้องกับการค้า และในบางกรณีอาจถูกระงับการให้ทุนเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมสำหรับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐ) มีประเทศที่เป็น Tier 3 รวม 23 ประเทศ อาทิ ประเทศปาปัว นิวกินี เกาหลีเหนือ อิหร่าน รัสเซีย ซิมบับเว โดยมีประเทศในบัญชีระดับ Tier 2 Watch List ที่ถูกลดอันดับลงอัตโนมัติให้อยู่ในระดับ Tier 3 ได้แก่ ไทย มาเลเซีย เวเนซุเอลา จากการรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report- TIP Report) ประจำปี ค.ศ. 2014 ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2557 เห็นว่าไทยเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่านสำหรับการค้าผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก เพื่อการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณี โดยเหยื่อค้ามนุษย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้านที่ถูกบังคับ ชูเชิญ หรือล่อลวงมาเพื่อการแสวงหาประโยชน์บังคับใช้แรงงานหรือในธุรกิจทางเพศ ในธุรกิจอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าราคาถูกในโรงงานต่างๆ และงานรับใช้ตามบ้าน ถูกบังคับให้ขูดรีดตามถนน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทยสำหรับปีหน้า

ที่มา: thai.bangkok.usembassy.gov/tipthaireport

รายงานระดับโลกประจำปี 2557 ที่จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (United Nations on Drugs and Crime: UNODC) ระบุว่าปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปรากฏการณ์ระดับโลกอย่างแท้จริงระหว่างปี 2553-2555 พบผู้เสียหายอย่างน้อยใน 124 ประเทศ จาก 153 ประเทศทั่วโลก ส่วนใหญ่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่พบเป็นหญิงและเด็ก ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ บังคับใช้แรงงานและเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ในส่วนของประเทศไทยด้วยสภาพภูมิประเทศของไทยซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายพันกิโลเมตร และยังเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมในภูมิภาค รวมทั้งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ทำให้แรงงานจำนวนมากจากประเทศเพื่อนบ้านเคลื่อนย้ายเข้ามาหรือเคลื่อนย้ายผ่านประเทศไทยทั้งที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย อีกทั้งผู้ประกอบการของไทยและประเทศที่สามมีความต้องการแรงงานต่างด้าวมาทำงานบางประเภทที่คนในชาติไม่นิยมทำ จึงเกิดขบวนการนำพาหรือหลอกลวงทั้งจากประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง เช่นเดียวกับแรงงานไทยและคนไทยจำนวนมากไม่ยอมก็ต้องการเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ ทั้งที่เดินทางโดยสมัครใจ และที่ถูกหลอกลวงว่าจะได้รายได้ที่มากกว่าตลอดจนคำนึงทางวัตถุ จากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จึงทำให้คนไทยและคนต่างด้าวจำนวนหนึ่งตกเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ทั้งในประเทศตนเองและประเทศอื่น

ที่มา: รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ปี 2557 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ซึ่งเป็นความเสียหายทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสถานการณ์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในประเทศไทยโดยนักวิชาการด้านความปลอดภัยในถนนระบุมูลค่าความเสียหายจากอุบัติเหตุปี 2550 มีทั้งสิ้น 232,855 ล้านบาท¹ ซึ่งรวมถึงมูลค่าความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ด้วย เช่น ความสูญเสียความสามารถในการผลิต การรักษาพยาบาล คุณภาพชีวิต ความเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชน เช่น การดำเนินคดี และประกันภัย เป็นต้น

นอกจากนี้ จากรายงานความปลอดภัยทางถนนของโลก พ.ศ.2556 (Global Status Report on Road Safety 2013) ขององค์การอนามัยโลก รายงานว่าประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิต 38.1 คนต่อจำนวนประชากรแสนคน เป็นอันดับ 1 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นอันดับ 3 ของโลก โดยอัตราการเสียชีวิตของไทยมากกว่าประเทศสิงคโปร์² เกือบ 8 เท่า

แนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยบนท้องถนน จึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตรวจจับควบคุมดูแล บังคับใช้และดำเนินคดีด้านการจราจรทางบก อาทิ กำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตควบคุมวินัยจราจรโดยใช้มาตรการควบคุมบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดเป็นพิเศษ จัดชุดปฏิบัติการตระเวนตรวจจับผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรอันอาจเกิดอันตรายต่อผู้อื่น จัดวางกำลังตำรวจปรากฏตัวในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง/อันตรายที่มีผู้เสียชีวิตหรือบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุซ้ำซากเป็นพิเศษ มีบทลงโทษทั้งจำและปรับที่รุนแรงตามระดับความผิด รวมทั้งรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ความรู้ในการป้องกันตนเองให้ห่างไกลจากอุบัติเหตุ

ความก้าวหน้าในการต่อต้านการค้ามนุษย์ของไทยประจำปี 2557 หลังถูกลดระดับเป็น Tier 3

ประเทศไทยได้เปิดตัวรายงานความก้าวหน้าในการต่อต้านการค้ามนุษย์ของไทยประจำปี 2557 เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2558 โดยเป็นการรายงานความก้าวหน้าและความสำเร็จสำคัญในปี 2557 เพื่อเตรียมการนำเสนอต่อรัฐบาลสหรัฐฯ ก่อนที่สหรัฐฯ จะออกรายงานการค้ามนุษย์ฉบับใหม่ในเดือนมิถุนายน 2558 ทั้งนี้ รัฐบาลไทยตระหนักถึงสภาพปัญหาของการค้ามนุษย์และได้นำข้อมูลจากรายงานการค้ามนุษย์และข้อเสนอแนะของ UNODC องค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและสหรัฐอเมริกาเพื่อนำไปเป็นแนวทางดำเนินงานแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ของไทยภายใต้หลักการ 5P ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย

¹ ที่มา การศึกษาอุบัติเหตุบนทางหลวงชนบทในจังหวัดปริมณฑล, 2553 การประชุมวิชาการวิศวกรรมแห่งชาติครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วันที่ 12-14 พฤษภาคม 2553

² สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีกฎหมายเคร่งครัดในเรื่องระเบียบวินัย เช่น กฎจราจร การข้ามถนน การทิ้งขยะ การสูบบุหรี่ หากฝ่าฝืนอาจถูกปรับสูงสุด 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือต้องโทษจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ มีการบังคับใช้กฎจราจรอย่างเคร่งครัด ทั้งการออกใบสั่งในที่เกิดเหตุ การบันทึกผู้กระทำความผิดโดยกล้องวงจรปิดและใบสั่งจะถูกส่งทางจดหมาย โดยบทลงโทษจะแตกต่างกันตามฐานของความผิด และระดับความรุนแรงของความผิด ขณะที่ประเทศมาเลเซียมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและชาวมาเลเซียปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดจนเกิดความเคยชิน

ความก้าวหน้าและความสำเร็จในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในปี 2557 ที่สำคัญได้แก่

1. จัดตั้งคณะกรรมการนโยบาย แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และการทำประมงที่ผิดกฎหมายอย่างเชื่อมโยงกัน โดยได้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายกว่า 1.6 ล้านคน รวมทั้งได้แก้กฎหมายเพื่อรองรับนโยบายการต่อต้านการค้ามนุษย์ในทุกมิติ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย จัดตั้งคณะอนุกรรมการ 2 คณะ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาระดับสูง ได้แก่ ปัญหาการค้ามนุษย์ และปัญหาการข่มขืนที่เชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์
3. จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำปีงบประมาณ 2557 รวม 210,765,200 บาท และในปีงบประมาณ 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 1,472,067,800 บาท
4. คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ... เพื่อเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป โดยมีสาระสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมในการให้การคุ้มครอง ผู้แจ้งเหตุการณ์ กำหนดให้ทรัพย์สินที่รับได้ให้นำทิ้งหนึ่งมาดใช้เป็นค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย หากเหลือให้นำเข้ากองทุนเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ เพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และเพิ่มบทลงโทษสูงขึ้นกรณีที่ทำให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ความตาย
5. ดำเนินมาตรการเชิงรุกโดยเฉพาะการจัดทีมบูรณาการออกตรวจสถานที่เสี่ยง การระดมกวาดล้างอาชญากรรมและจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อย่างจริงจังต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สามารถควบคุมและลดอัตราการขยายตัวของคดีค้ามนุษย์ได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะการแสวงหาประโยชน์ทางเพศมีอัตราการเกิดลดลงร้อยละ 57.31 การบังคับใช้แรงงานลดลงร้อยละ 41.25 และการนำคนมาข่มขืนลดลงร้อยละ 85.14
6. ดำเนินการคัดแยกผู้เสียหายทุกคน 100 เปอร์เซ็นต์ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง และให้การคุ้มครองผู้เสียหายทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม หากพบว่าไม่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผลักดันผู้ลักลอบเข้าเมืองตามหลักสิทธิมนุษยชน ทำให้ในปี 2557 มีผู้เสียหาย 381 คน ลดลงจากปี 2556 จำนวน 639 คน
7. จัดทำโครงการนำร่องจัดระเบียบเรือประมงและแรงงานประมงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ พร้อม Roadmap และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งกรอบเงินงบประมาณ โดยอาจขยายโครงการ ไปยังจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลที่เหลือ 21 จังหวัด รวมทั้งให้พิจารณาแนวทางการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมส่วนหน้าเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าศูนย์ จัดระเบียบขบวนการ

ที่มา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554-2559) ที่ยึดหลักการสำคัญคือ การคุ้มครองผู้ด้อยโอกาสและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นคนไทยและคนต่างด้าวที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทย โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ ดังนี้

ด้านนโยบาย (Policy) กำหนดให้ปัญหาค้ามนุษย์เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ให้ทุกส่วนราชการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ทุกมิติโดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย ในส่วนกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ มีระบบการติดตามการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เช่น จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ War Room จัดระบบงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด เพื่อปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ มีระบบฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ด้านการดำเนินคดี (Prosecution) บูรณาการความร่วมมือในการทำงานเชิงป้องกันเพื่อป้องกัน ตัดโอกาสและลดแรงจูงใจในการกระทำความผิด ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมง 51,632 ราย ขึ้นทะเบียนเรือประมง 6,766 ลำ ตรวจสอบสถานบริการที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ 8,307 แห่ง ดำเนินการจับกุมในข้อหาต่างๆ 4,600 ราย ผู้ต้องหา 4,023 คน ช่วยเหลือขอทานจากสถานที่ต่างๆ ทั่วประเทศเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองของรัฐ 509 คน พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการและความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมาย จัดให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดี ความร่วมมือทวิภาคีด้านการดำเนินคดี จัดทำ MOU ระหว่างกรมสืบสวนคดีพิเศษกับ UNODC จัดให้มีกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยเจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพ จัดสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายรวมถึงบ้านพักเด็กและครอบครัวประจำจังหวัด

ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) ดำเนินการคุ้มครองผู้เสียหายตามหลักการสิทธิมนุษยชน และคำนึงถึงมนุษยธรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 33 ทั้งในเรื่องการให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร ที่พัก การศึกษา รักษาพยาบาล ด้านกฎหมาย และการส่งกลับประเทศรวม 303 คน จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม One stop Crisis Center: OSCC โดยมีการทำงานอย่างบูรณาการในหน่วยงานต่างๆ

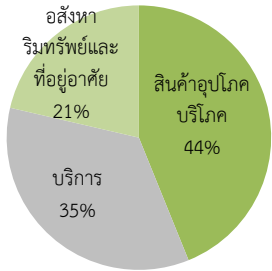
ตาราง 22 การรับเรื่องร้องเรียน

หน่วย : ราย

เรื่องร้องเรียน	2556	2557	Q1/2557	Q2/2557	Q3/2557	Q4/2557
ด้านโฆษณา	1,033	1,515	131	621	519	244
ด้านฉลาก	2,631	2,352	254	682	752	664
ด้านสัญญา	2,729	2,571	287	843	805	636
ด้านกฎหมาย	107	69	10	15	39	5
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	593	131	-	-	-	131
รวม	7,093	6,638	682	2,161	2,115	1,680

หมายเหตุ: Q1/2557 มีสถานการณ์ชุมนุมทางการเมือง
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

แผนภาพ 15 ร้อยละของประเภทสินค้าและบริการที่ร้องเรียน
เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2557

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ตาราง 23 การร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ ปีงบประมาณ 2553-2557

หน่วย : ราย

เรื่องร้องเรียน	2553	2554	2555	2556	2557
ยา	259	273	288	264	287
อาหาร	624	644	586	584	624
เครื่องสำอาง	120	151	216	181	163
เครื่องมือแพทย์	51	60	81	106	113
วัตถุเสพติด	3	7	28	17	19
วัตถุอันตราย	8	12	13	12	11
อื่นๆ	59	94	81	14	41
รวม	1,124	1,241	1,293	1,236	1,258

ที่มา: ศูนย์เฝ้าระวังและรับเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ตาราง 24 เรื่องร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมปี 2554-2557

หน่วย : ราย

ประเภทบริการ	2554	2555	2556	2557	สัดส่วนปี 2557
โทรศัพท์เคลื่อนที่	1,640	1,709	1,987	1,684	77.1
อินเทอร์เน็ต	418	359	334	405	16.9
สถานีวิทยุคมนาคม	86	43	37	108	3.8
โทรศัพท์พื้นฐาน	17	145	75	42	1.9
โทรศัพท์เคลื่อนที่พีซี	4	0	0	1	0.1
บริการอื่นๆ	19	5	4	5	0.2
รวม	2,184	2,261	2,437	2,210	100.0

ที่มา: กสทช.

ด้านการป้องกัน (Prevention) ดำเนินการตรวจสอบกักกันการนำเข้าของอาหาร บำรุงอาหารการจดทะเบียนขอทาน ป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน จัดระเบียบบริษัทจัดหา งาน สาย/นายหน้า จัดระเบียบแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ จัดระเบียบแรงงานต่างด้าว จัดระเบียบเรือประมงและแรงงาน ภาคประมง ตรวจสอบป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงการค้ามนุษย์

ด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและความร่วมมือระหว่างประเทศ (Partnership and International Cooperation) อาทิ โครงการศูนย์เฝ้าระวังการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงใน สหภาพเมียนมาร์และในจังหวัดบ้นเตียเมียนเจย กัมพูชา โครงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติร่วมกับ ILO

การร้องเรียนของผู้บริโภคมีจำนวนลดลง

รายงานการร้องเรียนของผู้บริโภคผ่านสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไตรมาส 4 ปี 2557 ลดลงจาก ไตรมาสก่อนร้อยละ 20.6 โดยมีการร้องเรียนด้านฉลากและสัญญา มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.5 และ 37.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประเภทสินค้าและบริการ พบว่าเป็น (1) สินค้า อุปโภคบริโภค 737 ราย (44%) ส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ เครื่องมือ สื่อสารและเครื่องมือสื่อสารฯ (2) บริการ 584 ราย (35%) ได้แก่ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและสถานเสริมความงามฯ และ (3) สินค้าอสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัย (21%) ได้แก่ อาคารชุด บ้านจัดสรรและการเช่าพื้นที่ฯ ด้านบริการสายด่วนคุ้มครอง ผู้บริโภค 1166 มีผู้โทรแจ้ง 11,784 ราย เป็นการขอคำปรึกษา 5,623 ราย และร้องเรียน/ร้องทุกข์ 5,129 และติดตามผล 995 ราย

ด้านการแก้ไขปัญหา ได้ดำเนินการโดยเจรจาไกล่เกลี่ย ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี 530 ราย คิดเป็นร้อยละ 32 ของเรื่องร้องเรียน สำหรับการ ร้องเรียนของผู้บริโภคในรอบปีที่ผ่านมาจำนวนลดลงร้อยละ 6.1 เนื่องจากในช่วงต้นปีมีการชุมนุมทางการเมืองทำให้มีการ ร้องเรียนลดลง ขณะที่ด้านการโฆษณาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 46.7 จากความหลากหลายของสื่อที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ จากการรายงานการคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยงานกำกับดูแล สินค้าและบริการพบว่า การร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพปี 2557 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นในเรื่องอาหาร ยาและ เครื่องมือแพทย์ ด้านกิจการโทรคมนาคมปี 2557 มีการ ร้องเรียน 2,210 ราย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องบริการโทรศัพท์เคลื่อน ร้อยละ 74.6 และอินเทอร์เน็ตร้อยละ 18.3 โดยส่วนใหญ่เป็น ประเด็นเกี่ยวกับมาตรฐานบริการ การคิดค่าบริการไม่ถูกต้อง และการยกเลิกบริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งผลการดำเนินงาน ประมาณร้อยละ 50 สามารถยุติปัญหาได้

ตาราง 25 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่คาดว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควัน ในช่วงระหว่างวันที่ 5 มกราคม-3 พฤษภาคม 2557

จังหวัด	กลุ่มโรคตาอักเสบ	โรคหัวใจและหลอดเลือด	โรกระบบทางเดินหายใจ	โรคผิวหนังอักเสบ	รวม
1. เชียงใหม่	5,969	126,464	81,575	10,941	224,949
2. ลำพูน	2,810	60,073	45,582	3,930	112,395
3. แม่ฮ่องสอน	1,248	16,896	16,521	1,861	36,526
4. ลำปาง	4,993	87,781	62,225	5,325	160,324
5. เชียงราย	6,095	91,038	80,154	7,033	184,320
6. พะเยา	4,397	36,778	43,881	3,605	88,661
7.แพร่	1,670	43,223	21,416	2,305	68,614
8. น่าน	3,015	45,301	27,006	2,308	77,630
รวม	30,197	507,554	378,360	37,308	953,419
ข้อมูลวันที่ 4 ม.ค.-14 ก.พ. 58	6,953	128,912	96,721	7,958	240,544

หมายเหตุ: ข้อมูลผู้ป่วยเป็น visit เข้ารับบริการและนับซ้ำ
ที่มา: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่

ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา

ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา เป็นโครงการของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ขยายผลมาจากโครงการประกวดชุมชนมาตรฐานหมู่บ้านปลอดการเผาระดับประเทศ ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2556 ด้วยการสนับสนุนหมู่บ้านที่เคยได้รับรางวัลปลอดการเผา เป็นศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบสำหรับชุมชนอื่นๆ

มีวัตถุประสงค์: เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษทางหมอกควัน รวมถึงเป็นแหล่งเผยแพร่และศึกษาเรียนรู้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนที่อยู่รอบพื้นที่ ให้ทราบแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้านปลอดการเผา และนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนในพื้นที่ของตนเองต่อไป

การดำเนินงาน: กิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้แต่ละแห่งจะถูกแบ่งออกเป็นฐานกิจกรรมต่างๆ โดยฐานกิจกรรมหลักจะเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงการสร้างชุมชนปลอดการเผา การวางกฎระเบียบ กฎกติกาภายในชุมชน การบริหารจัดการ การจัดการพื้นที่เพื่อต่อไฟฟ้า รวมทั้งมีฐานกิจกรรมเสริมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นผลงานเด่นของศูนย์เรียนรู้แต่ละแห่ง เช่น การจัดการขยะ การเกษตรทางเลือกปลอดการเผา การบวชป่า และกลุ่มสังฆะอ้อมทรัพย์ เป็นต้น

เมื่อเดือนมกราคม ปี 2558 ที่ผ่านมา กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้คัดเลือกหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมป้องกันลดการเผาในที่โล่งและหมอกควัน และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

- 1. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านดอนมูล หมู่ที่ 8 ต. บ้านปาง อ. ห่งหัวช้าง จ. ลำพูน
- 2. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านสามขา หมู่ที่ 6 ต.หัวเสือ อ.แม่ทะ จ. ลำปาง
- 3. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านร่องปอ หมู่ที่ 7 ต.ดงเจน อ. ภูพาน จ. พะเยา
- 4. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหัวน้ำแม่สะกิด หมู่ที่ 10 ต. ผาป่อง อ.เมือง จ. แม่ฮ่องสอน
- 5. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านผาขวาง หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อ อำเภอมือง จังหวัดน่าน

ที่มา: <http://www.banmuang.co.th/news/region/8154>

ตาราง 26 สรุปสถานการณ์ภัยแล้งของประเทศไทย พ.ศ. 2548-2557

พ.ศ.	พื้นที่ประสบภัย		ความเสียหายที่สำรวจพบ		
	จังหวัด	หมู่บ้าน	ราษฎรประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	มูลค่าความเสียหาย (บาท)
2548	71	44,519	2,768,919	13,736,660	7,565,861,139
2549	61	31,115	2,960,824	578,753	495,275,738
2550	66	34,874	4,378,225	1,350,118	198,304,732
2551	61	38,170	3,531,570	524,999	103,900,841
2552	62	47,048	4,500,861	594,434	108,346,716
2553	64	45,958	4,077,411	1,716,853	1,415,223,466
2554	54	42,443	5,140,316	2,668,346	314,716,002
2555	53	40,723	4,188,516	1,486,512	399,178,544
2556	56	37,073	2,677,091	2,406,665	2,913,737,943
2557	50	23,229	1,747,870	1,675,015	68,983,841
2558*	17	3,208	n.a.	n.a.	n.a.

หมายเหตุ: ข้อมูลระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2557-20 กุมภาพันธ์ 2558
ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประเด็นการคุ้มครองผู้บริโภคที่น่าจะมีการเฝ้าระวังคือการขายสินค้าออนไลน์ เนื่องจากการขยายตัวของเทคโนโลยีสื่อสาร และพฤติกรรมผู้บริโภคที่ซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งการโฆษณาเกินจริง สินค้าไม่ได้คุณภาพ/ปลอม รวมถึงการหลอกลวงไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ เป็นต้น ด้านมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งได้ดำเนินการทั้งในเรื่องกำกับดูแลผู้ประกอบการให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ การให้ข้อมูลความรู้และสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริโภคในการดูแลและป้องกันตนเอง ทั้งนี้ การสนับสนุนให้หน่วยงานที่กำกับดูแลสินค้าและบริการเปิดเผยข้อมูลการร้องเรียนดังเช่นด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและกิจการโทรคมนาคม เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สนับสนุนให้เกิดการเฝ้าระวังและติดตามเพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่มีคุณภาพเป็นธรรม และส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลในการทำธุรกิจที่จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและสังคม

การเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาหมอกควัน

ปัญหาหมอกควันส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากการเกิดไฟป่าและการเผาในที่โล่งเกษตรกรรมหรือการเผาในที่โล่ง เป็นปัญหาประจำฤดูกาลของประเทศไทย ซึ่งมีความถี่เกิดขึ้นมากในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายนของทุกปี โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประกอบกับลักษณะภูมิประเทศที่เป็นแอ่งกระทะ สภาพอากาศที่แห้งและนิ่ง ทำให้ฝุ่นละอองแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศ รวมทั้งปัญหาหมอกควันข้ามแดนเกิดขึ้นในบริเวณประเทศสมาชิกอาเซียนตอนบนได้แก่ ไทย สหภาพเมียนมาร์ เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน และการท่องเที่ยว รวมทั้งบดบังทัศนวิสัยทางการบิน

จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษพบว่า ในปี 2557 มีจำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) สูงเกินค่ามาตรฐานรวม 47 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ในช่วงเวลาเดียวกัน ที่มีจำนวน 45 วัน คุณภาพอากาศที่เกินค่ามาตรฐานส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนมาก โดยในปี 2557 พบว่า ผู้ป่วยด้วยโรคที่คาดว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันมีจำนวนเกือบ 1 ล้านคน สำหรับในปี 2558 ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังปัญหาหมอกควันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากในช่วงสองเดือนแรกพบผู้ป่วยด้วยโรคที่คาดว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันจำนวน 2.4 แสนคน

แนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประเทศเพื่อนบ้าน ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และปัญหาหมอกควัน การเสริมกำลังลาดตระเวนตรวจหาไฟ ปราบปรามและ

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามแนวพระราชดำริ

การบริหารจัดการน้ำแล้ง ได้พระราชทานโครงการฝนหลวงและพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน อาทิ อ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ การขุดลอกหนองบึงที่ตื้นเขินให้รองรับน้ำหลากในฤดูฝน ประดูระบายน้ำ สระเก็บน้ำ อุโมงค์ผันน้ำ เป็นต้น

การบริหารจัดการน้ำท่วม ได้พระราชทานแนวทางการบริหารจัดการ อาทิ เชื้อนเก็บกักน้ำท่าหน้าที่ยังเก็บกักน้ำและระบายน้ำออกจากแหล่งกักเก็บน้ำที่ละน้อยๆ การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ตอนล่าง รวมถึงกรุงเทพมหานคร

การก่อสร้างทางผันน้ำหรือขุดคลองสายใหม่เชื่อมต่อกับแม่น้ำที่มีปัญหาน้ำท่วม มีหลักการว่า จะผันน้ำในส่วนที่ไหลล้นออกไปจากลำน้ำโดยตรง ปล่อยน้ำส่วนใหญ่น้ำที่มีระดับไม่ล้นล้นให้ไหลอยู่ในลำน้ำเดิมตามปกติ

การปรับปรุงสภาพลำน้ำ โดยการขุดลอกลำน้ำในบริเวณที่ตื้นเขิน ตกแต่งดินตามลาดตลิ่งที่ถูกกัดเซาะ กำจัดวัชพืชหรือทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำไหล เป็นต้น

การทำคันกันน้ำ เป็นการเสริมขอบตลิ่งให้มีระดับสูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อเป็นวิธีป้องกันน้ำมิให้น้ำไหลลงตลิ่งเข้าไปท่วมพื้นที่จนเกิดความเสียหาย

การระบายน้ำออกจากพื้นที่ลุ่ม ตัวอย่างที่สำคัญคือ *โครงการแก้มลิง* ซึ่งมีแนวทางบรรเทาปัญหาน้ำท่วม โดยจัดหาพื้นที่รองรับและกักเก็บน้ำในช่วงฝนตกมีน้ำมาก และระบายออกในช่วงที่น้ำลดลงโดยการขุดลอกคลองต่างๆ เพื่อให้ น้ำไหลมารวมกันแล้วนำมาเก็บไว้ในบ่อพักน้ำ อันเปรียบเสมือนแก้มลิง แล้วจึงระบายน้ำลงทะเลเมื่อปริมาณน้ำทะเลลดลง

การหาความสัมพันธ์ของระดับน้ำและปริมาณน้ำปากแม่น้ำเจ้าพระยา คือการศึกษาหาความสัมพันธ์ของน้ำทะเลหนุน และปริมาณน้ำเหนือหลากผ่านเขตกรุงเทพฯ แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้สำหรับการบริหารจัดการปริมาณน้ำเหนือที่ไหลผ่านเขื่อนเจ้าพระยาและเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เป็นต้น

ที่มา: มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง**ระยะที่ 1 มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษจากภัยแล้ง ปี 2557/2558**

(งบประมาณ 2.4 พันล้านบาท มติ ครม. 14 ตุลาคม 2557)

มาตรการหลัก การจ้างแรงงานเพื่อซ่อมคูคลองในฤดูแล้ง จำนวน 7.54 ล้านคนต่อวัน วงเงิน 2,261.56 ล้านบาท ทั้งนี้ จะครอบคลุมเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการปลูกข้าวนาปรัง ประมาณ 200,000 ราย

มาตรการเสริม ใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2558 รวม 25.93 ล้านบาท และขอสนับสนุนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ 2558 จำนวน 113.56 ล้านบาท ดังนี้

1. **อบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อส่งเสริมอาชีพด้านประมง** 3,574 ราย วงเงิน 8.61 ล้านบาท
2. **อบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์** 13,389 ราย จำนวน 53.56 ล้านบาท
3. **การฝึกอบรมในภาคเกษตร** โดยกรมส่งเสริมการเกษตรฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน 17,804 ราย จำนวน 16.07 ล้านบาท
4. **การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วแก่เกษตรกรในพื้นที่ 2 ลุ่มน้ำ** จำนวน 150,000 ไร่ 60 ล้านบาท
5. **การฝึกอบรมนอกภาคเกษตร** โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1,385 ราย วงเงิน 1.25 ล้านบาท
6. **การสนับสนุนให้ปลูกพืชปุ๋ยสด** ในพื้นที่ที่พืชน้ำที่มีความชื้นเพียงพอ 150,000 ไร่ โดยกรมพัฒนาที่ดิน

ระยะที่ 2 โครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง
(งบประมาณ 3.5 พันล้านบาท มติ ครม. 27 มกราคม 2558)

จะใช้ระบบให้เงินทุนชุมชนหรือไม่ใครคิดคือ เป็นเงินแบบให้เปล่าชุมชนจะไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท โดยคณะกรรมการระดับท้องถิ่นจะเป็นผู้พิจารณาพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่ต้องฟื้นฟู หรือให้เงินเพื่อประกอบอาชีพ

ดับไฟเผาป่าอย่างเข้มข้น รวดเร็วในลักษณะบูรณาการร่วมกัน การสร้างและประสานเครือข่ายแก้ไขและป้องกันอย่างต่อเนื่อง และการเพิ่มขึ้นของศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาดังแต่ต้นทาง ด้วยการเสริมความรู้การนำเกษตรอินทรีย์ปลอดการเผา การใช้เทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา การใช้ประโยชน์เศษวัสดุการเกษตร ฯลฯ

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

การเกิดอุทกภัยในช่วงปลายปี 2557 ในพื้นที่ภาคใต้ต่อเนื่องมาถึงภาวะแล้งในรอบปีนี้ สร้างความเสียหายต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทำความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งทุกฝ่ายต้องเร่งตระหนักและร่วมดำเนินการแก้ไขอย่างเข้มข้นและจริงจัง โดยเฉพาะภาวะภัยแล้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2558 เนื่องจากการคาดการณ์สถานการณ์ภัยแล้ง³ พบว่า จะเกิดภาวะภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วงขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยอาจเกิดเร็วขึ้น และมีระยะเวลานานขึ้น และมีความรุนแรงมากกว่าปีที่ผ่านมา และที่น่าห่วงคือ จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2555-2557) พบว่า มีหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคต่อเนื่อง 3 ปี จำนวน 9,535 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ของจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลได้ประกาศพื้นที่ประสบภัยแล้ง 17 จังหวัด 54 อำเภอ 316 ตำบล 3,208 หมู่บ้าน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558) และเริ่มมีผลกระทบต่อ การขาดแคลนอุปโภคและบริโภคน้ำของประชาชน การประกอบอาชีพ เช่น การทำนาปรัง และเลี้ยงปลาในกระชัง รวมถึงการท่องเที่ยว ซึ่งขณะนี้ภาครัฐได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนตั้งแต่ปลายปี 2557 โดยการออกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งกว่า 6,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวต้องมีการบริหารจัดการน้ำอย่างครบวงจรทั้งน้ำแล้งและน้ำท่วมที่เกิดขึ้นประจำตั้งแต่กลางปีควบคู่กันไป และต้องบริหารจัดการในหลายมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐบาลได้ผลักดัน พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม และการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำ (พ.ศ. 2558-2569) ทั้งระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและการผลิต การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย การฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ และการจัดการคุณภาพน้ำ รวมทั้งการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการบริหารจัดการน้ำแล้งน้ำท่วมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

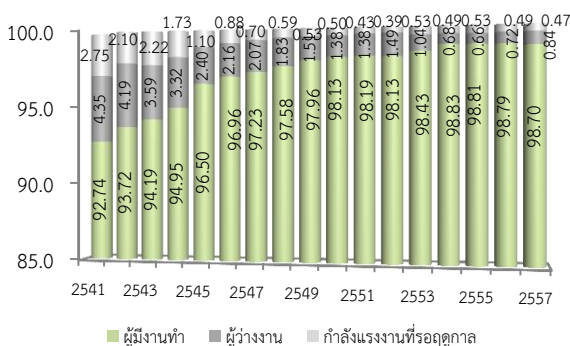
³ การคาดการณ์สถานการณ์ภัยแล้งจากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนท้องถิ่น จากข้อมูลพบว่า ปริมาณน้ำฝนสะสมปี 2557 ต่ำกว่าค่าปกติมาก เมื่อเทียบกับปี 2556 ประกอบกับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลางปี 2557 น้อยกว่าปี 2556 ถึง 8,579 ล้านลูกบาศก์เมตร

ส่วนที่สอง: บทความพิเศษเรื่อง “การยกระดับสมรรถนะแรงงาน: ความท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการ”

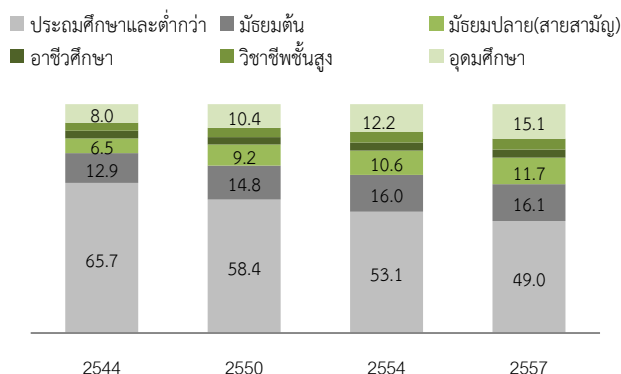
วัยแรงงานเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การเข้าสู่สังคมสูงอายุและข้อจำกัดด้านโครงสร้างแรงงาน ทำให้มีปัญหา การขาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การพัฒนาสมรรถนะแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตมี แนวทางการยกระดับฝีมือแรงงาน มาตรฐานฝีมือแรงงานและคุณวุฒิวิชาชีพ และบทบาทภาคเอกชนในการพัฒนาสมรรถนะ แรงงาน ซึ่งต้องเร่งดำเนินการกำหนดมาตรฐานอาชีพให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพและผลักดันให้เชื่อมโยงกับค่าตอบแทน การประเมินความต้องการกำลังคนในระดับต่างๆ อย่างชัดเจน เพื่อการพัฒนาสมรรถนะแรงงานในทุกๆ ระดับ รวมทั้งการพัฒนา ข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์ประสานให้ความรู้ ความร่วมมือกับภาครัฐกิจและลูกจ้าง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามช่วงวัยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชากรวัยแรงงาน เนื่องจากเป็นกลุ่มวัยที่มีความสำคัญต่อ การพัฒนาประเทศ ขณะที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างเต็มที่ ผู้สูงวัยเพิ่มขึ้นแต่ประชากรวัยเด็กมีจำนวนลดลง แรงงานที่มีอยู่ จะต้องรักษาระดับการผลิตเอาไว้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดด้าน โครงสร้างและผลิตภาพแรงงาน และความไม่สอดคล้องระหว่างการผลิตและความต้องการของแรงงาน ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะ แรงงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตและความสามารถในการแข่งขัน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการซึ่งนอกจากจะ ช่วยสร้างเสริมให้มีผลทางเศรษฐกิจที่ดี สร้างโอกาสงานที่มีคุณค่า ลดความยากจน และเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประเทศ ให้หลุดพ้นจากกับดักของประเทศที่มีรายได้ปานกลาง

โครงสร้างกำลังแรงงาน

สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา

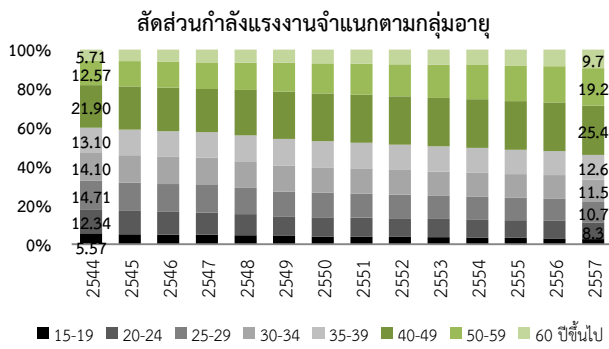
ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

โครงสร้างแรงงาน: ข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ

การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2557 พบว่า มีผู้อายุ 15 ปีขึ้นไป 54.8 ล้านคน อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 38.6 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน เท่ากับร้อยละ 70.3 เป็นผู้มีงานทำ 38.1 ล้านคน อยู่ในภาค เกษตรกรรม 12.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ของผู้มีงานทำ ทั้งหมด ภาคบริการ 18.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 49.4 และ ภาคอุตสาหกรรม 6.4 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 16.8 ผู้ว่างงานรอ ฤดูกาล 0.98 แสนคน และผู้ว่างงาน 3.2 แสนคน ผลการสำรวจ ภาวะการมีงานทำในช่วงปี 2544-2557 พบว่า

- แรงงานไทยกว่าร้อยละ 65 มีการศึกษาภาคบังคับ และมีสัดส่วนแรงงานสูงอายุเพิ่มขึ้น กำลังแรงงานร้อยละ 65.1 มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า ซึ่งจะเป็ข้อจำกัดต่อการ พัฒนาประเทศในอนาคตที่มีทิศทางไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยี ระดับสูง และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยองค์ความรู้ นอกจากนี้ สัดส่วนกำลังแรงงานอายุ 50 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.3 ของกำลังแรงงานในปี 2544 เป็นร้อยละ 28.9 ในปี 2557 ขณะที่ กำลังแรงงานที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปีมีแนวโน้มเข้าสู่กำลัง แรงงานลดลงจากอัตราการเกิดลดลงและการศึกษาที่สูงขึ้นจากการ ขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งการลดลงของแรงงานกลุ่มเยาวชน และการเพิ่มขึ้นเร็วของแรงงานสูงวัยอาจส่งผลให้มีแนวโน้ม ขาดแคลนแรงงาน และผลิตภาพแรงงานในบางสาขาดลง ทำให้ แรงงานที่มีอยู่ต้องมึสมรรถนะที่สูงขึ้นเพื่อรักษาระดับการผลิตไว้

- แรงงานกว่าครึ่งเป็นแรงงานนอกระบบ ผลสำรวจ แรงงานนอกระบบปี 2557 พบว่า ผู้มีงานทำร้อยละ 57.6 เป็น แรงงานนอกระบบ ลดลงจากร้อยละ 64.2 ในปี 2556 ส่วนใหญ่อยู่

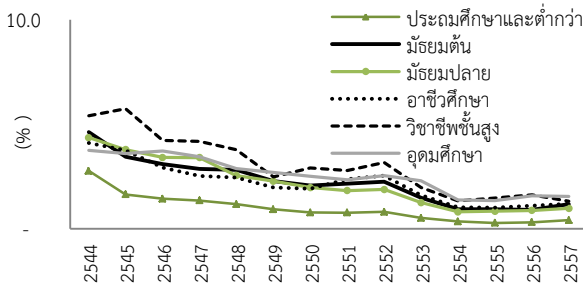
ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

จำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ ปี 2552-2557

ผู้จ้างทำ	2552	2553	2554	2555	2556	2557
รวม	38.4	38.7	39.3	39.6	39.1	38.4
ในระบบ	14.1	14.6	14.7	14.8	14.0	16.3
(สัดส่วน %)	(36.7)	(37.7)	(37.7)	(37.4)	(35.8)	(42.4)
นอกระบบ	24.3	24.1	24.6	24.8	25.1	22.1
(สัดส่วน %)	(63.3)	(62.3)	(62.3)	(62.6)	(64.2)	(57.6)

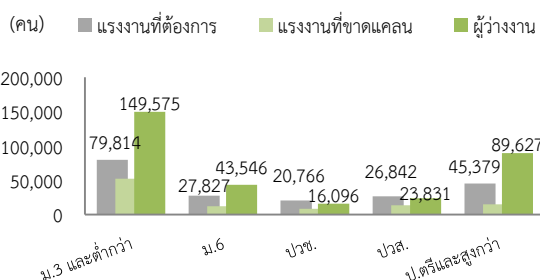
ที่มา: การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อัตราการว่างงานตามการศึกษา

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

**ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการและผู้ว่างงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2557**

ที่มา: กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในภาคการเกษตร (56.9%) ค้าส่งค้าปลีก ก่อสร้าง โรงแรมและภัตตาคาร (32.4%) และการผลิต (10.7%) โดยร้อยละ 63.4 มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมต้น และร้อยละ 53.8 มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ชี้ให้เห็นว่าแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรและทำงานอาชีพอิสระ ซึ่งแม้จะช่วยรองรับแรงงานไร้ฝีมือ แต่อาจส่งผลกระทบต่อขยายตัวของการจ้างงานในระบบ

สำหรับการลดลงของแรงงานนอกระบบ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขยายประกันสังคมตามมาตรา 40⁴ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่การทำงานในสถานประกอบการมากขึ้น โดยจำนวนผู้ทำงานอาชีพอิสระ⁵ ลดลงร้อยละ 9.7 จาก 21.0 ล้านคนในปี 2556 เหลือประมาณ 19.0 ล้านคนในปี 2557 ซึ่งมีแรงผลักดันจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และแรงจูงใจจากการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท ประกอบกับสถานประกอบการมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากการเคลื่อนย้ายแรงงานมีแนวโน้มเคลื่อนย้ายเช่นนี้ต่อไป ก็จำเป็นต้องมีการเร่งพัฒนาทักษะเพื่อเปลี่ยนอาชีพให้กับแรงงานนอกระบบ สามารถปรับตัวและทำงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **แรงงานมีภาวะตึงตัวอย่างต่อเนื่อง** โดยอัตราการว่างงานที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 2.4 ในปี 2545 เหลือร้อยละ 0.84 ในปี 2557 โดยการว่างงานลดลงในทุกระดับการศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีการศึกษาต่ำ (ไร้ฝีมือ) สอดคล้องกับจำนวนแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาในประเทศไทยกว่า 1 ล้านคน ขณะเดียวกันอัตราแรงงานที่รอฤดูกาลก็ลดลงอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนถึงตลาดแรงงานมีแนวโน้มการขาดแคลนแรงงาน

- **การผลิตแรงงานยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน** ทั้งจากสาขาการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการขาดทักษะจำเป็นของบุคคลจากผลสำรวจข้อมูลความต้องการและการขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการปี 2557 ของกระทรวงแรงงาน⁶ พบว่าความต้องการแรงงานอาชีวศึกษามีจำนวน 20,766 คนในระดับปวช. และ 26,842 คน ในระดับปวส. สูงกว่าจำนวนผู้ว่างงานขณะที่ในระดับอุดมศึกษาแม้จะมีผู้ว่างงานจำนวนมาก แต่ยังมีแรงงานที่ขาดแคลน (งานที่หาคนทำยาก หรือหาคนทำไม่ได้มากกว่า 6 เดือนขึ้นไป) สะท้อนให้เห็นถึงการผลิตยังไม่ตรงกับสาขาความต้องการหรือมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม

- **แรงงานไทยยังมีปัญหาด้านคุณภาพแรงงาน** โดยในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2544-2557) ผลผลิตภาพแรงงาน⁷

⁴ แรงงานนอกระบบ หมายถึง แรงงานที่ไม่มีประกันสังคม

⁵ อาชีพอิสระ หมายถึง ผู้ทำอาชีพส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และผู้ที่ช่วยธุรกิจในครัวเรือนโดยมิได้ค่าจ้าง

⁶ สำรวจสถานประกอบการใน 29 ประเภทกิจการ ทั่วประเทศ 40,431 แห่ง เป็นสถานประกอบการที่มีรายชื่ออยู่ในระบบประกันสังคมทั่วประเทศ ยกเว้นสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

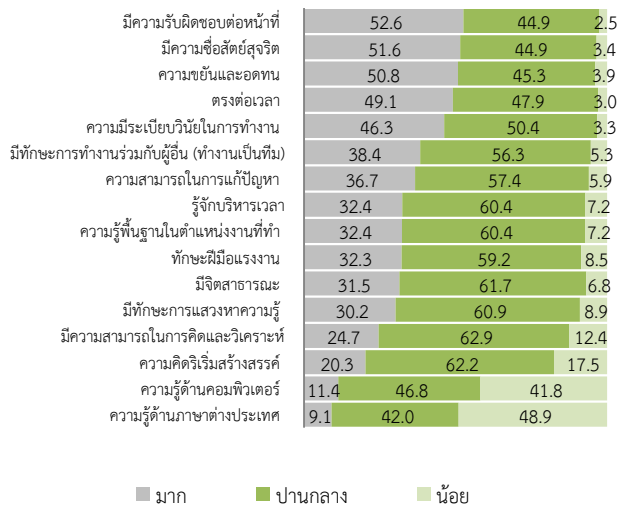
⁷ ผลผลิตภาพแรงงานต่อหัว

ผลิตภาพแรงงานรายสาขา ปี 2544-2557

สาขา	2544	2547	2550	2553	2556	2557	เฉลี่ย*
เกษตร	4.9	-0.6	0.2	-1.3	1.5	3.6	1.4
อุตสาหกรรม	-4.3	4.7	4.0	14.4	-0.7	-2.6	2.6
บริการ	-3.2	0.2	2.8	2.2	5.5	1.5	1.5
รวม	-0.42	3.6	3.4	6.9	3.0	1.1	2.9

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2544-2557

คุณลักษณะแรงงานในสถานประกอบการจำแนกตามระดับความรู้ความสามารถ

ที่มา: การสำรวจความต้องการแรงงานและขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการปี 2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แนวทางและปัญหาการยกระดับสมรรถนะแรงงาน

สมรรถนะตามความหมายของ David C. McClelland คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้สร้างผลการปฏิบัติที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่พึงประสงค์และจำเป็นต่อการทำงานของบุคคล (ดุสิต ขาวเหลือง, 2554) ซึ่งตามแนวคิดสมัยใหม่คุณลักษณะ อาทิ ความใฝ่รู้ ซื่อสัตย์ มุ่งมั่นในความสำเร็จ ความสามารถในการปรับตัว หรือการทำงานเป็นทีม มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นนอกเหนือจากทักษะและความรู้ในการทำงาน ทั้งนี้ การพัฒนาสมรรถนะแรงงานจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการ แรงงาน และการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเห็นความสำคัญและร่วมกันดำเนินการทั้งภาครัฐ สถานประกอบการ และตัวแรงงาน

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะแรงงานครอบคลุมตั้งแต่การให้การศึกษาเพื่อเตรียมคนก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาเพื่อยกระดับสมรรถนะแรงงานเมื่ออยู่ในตลาดแรงงาน โดยในบทความนี้จะเน้นกลุ่มแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานพัฒนาฝีมือแรงงาน⁸ แม้ว่าจะมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินงานฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะแรงงาน อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร ฯลฯ ซึ่งจากการรวบรวมของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ปี 2553 พบว่า หน่วยงานเหล่านี้ได้มีการฝึกอบรมแรงงานประมาณ 1 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดของข้อมูล โดยการศึกษานี้จะใช้ข้อมูลของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและการลงพื้นที่ภาคสนาม โดยมีข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

โดยรวมของไทยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.9 แยกเป็นผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 และภาคบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 ซึ่งส่งผลต่อรายได้ของแรงงานรวมถึงการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ และผลการสำรวจความต้องการแรงงานและขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการปี 2556 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า แรงงานไทยในสถานประกอบการยังขาดทักษะเรื่องความรู้ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของธนาคารโลก ขณะที่คุณลักษณะที่ดีของแรงงานส่วนใหญ่ คือ ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยันอดทน ตรงต่อเวลาและมีระเบียบวินัยในการทำงาน

จากโครงสร้างแรงงานที่ยังมีข้อจำกัดทั้งด้านการศึกษา น้อย แรงงานสูงวัยเพิ่มมากขึ้น และแรงงานเกินกว่าครึ่งเป็นแรงงานนอกระบบ นอกจากนั้น ปัญหาการผลิตแรงงานที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด และแรงงานยังขาดคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเหล่านี้จะเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตหากไม่เร่งแก้ไข ดังนั้น การเร่งยกระดับสมรรถนะแรงงานที่อยู่ในตลาดปัจจุบันจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยลดข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้น และสามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยี การค้าและการแข่งขัน ตลอดจนการเป็นสังคมสูงอายุเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

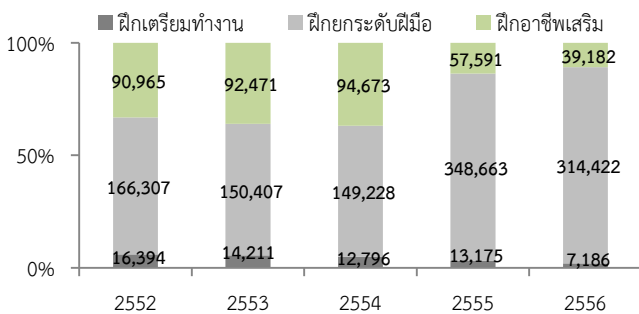
⁸ การพัฒนาฝีมือแรงงานหมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้รับการฝึกมีความสามารถในการพัฒนาปรับปรุงงาน มีฝีมือ ความรู้ความสามารถ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำงานเพื่อพัฒนาเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ อันได้แก่ การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การรับรองความรู้ความสามารถ และการอื่นที่เกี่ยวข้อง (พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2557)

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุด 6 ลำดับ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ปี 2556

กลุ่มอุตสาหกรรม	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	สถานประกอบการ	รวม	สัดส่วนการฝึกอบรม
ท่องเที่ยวและบริการ	99,350	980,254	1,079,604	21.64
อาหาร	32,920	531,253	564,173	11.31
ยานยนต์และชิ้นส่วน	31,969	413,522	445,491	8.93
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	22,888	420,135	443,023	8.88
สิ่งทอและแฟชั่น	26,064	260,507	286,571	5.75
ก่อสร้าง	18,085	205,740	223,825	4.49

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

สัดส่วนผู้เข้ารับการฝึกพัฒนาฝีมือแรงงาน ปี 2552-2556

หมายเหตุ: การฝึกเตรียมเข้าทำงานเป็นการฝึกก่อนเข้าทำงานเพื่อให้สามารถทำงานได้ตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน การฝึกยกระดับฝีมือเป็นการฝึกซึ่งนายจ้างจัดให้ลูกจ้างได้ฝึกเพิ่มเติมในสาขาอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ตามปกติ เพื่อให้มีความรู้และทักษะในสาขาอาชีพนั้นสูงขึ้น การฝึกอาชีพเสริมเป็นการฝึกซึ่งนายจ้างจัดให้ลูกจ้างได้เพิ่มเติมในสาขาอาชีพอื่นที่ลูกจ้างมีได้ปฏิบัติงานอยู่ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานในสาขาอาชีพอื่นนั้นได้ด้วย

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

คุณวุฒิวิชาชีพ

ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ดำเนินการโดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติมีจุดมุ่งหมายในการเป็นศูนย์กลางการรับรองสมรรถนะของกำลังคนที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม เป็นกลไกให้บุคคลได้รับการยอมรับในความสามารถและได้รับคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้ เพื่อใช้คุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนในอนาคต คุณวุฒิวิชาชีพนี้สามารถเทียบเคียง และเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิอื่นๆ ของประเทศ ได้กำหนดระบบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ ประกอบด้วย

1. กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ
2. ระบบหมวดหมู่ของอาชีพ
3. มาตรฐานอาชีพ
4. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ
5. กระบวนการควบคุมคุณภาพคุณวุฒิวิชาชีพ

กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแบ่งเป็น 7 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 ผู้มีทักษะเบื้องต้น ระดับ 2 ผู้มีทักษะฝีมือ ระดับ 3 ผู้มีทักษะเฉพาะทาง ระดับ 4 ผู้ชำนาญการในอาชีพ ระดับ 5 ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ ระดับ 6 ผู้เชี่ยวชาญพิเศษในอาชีพ และระดับ 7 ผู้ทรงคุณวุฒิในอาชีพ และดำเนินการกำหนดมาตรฐานอาชีพแล้ว 15 สาขาหลัก อาทิ บริการยานยนต์ ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม โลจิสติกส์ แมคคาทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และดิจิทัลคอนเทนต์ ฯลฯ

ที่มา: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

• การพัฒนาทักษะเน้นยกระดับฝีมือแรงงานแต่ยัง

ขาดการประเมินเชิงคุณภาพ โดยการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้พัฒนาทักษะแก่แรงงานทั้งผู้ที่เริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน และผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานแล้ว โดยในปี 2556 มีการอบรมแรงงานประมาณ 4.99 ล้านคน อบรมโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน 3.6 แสนคน ที่เหลือเป็นการอบรมของสถานประกอบการ 4.63 ล้านคน กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการฝึกมากที่สุด 6 ลำดับแรกคือ ท่องเที่ยวและบริการ อาหาร ยานยนต์และชิ้นส่วน ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอและแฟชั่น และก่อสร้าง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมครึ่งหนึ่งเป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า และอยู่ในช่วงอายุ 30-34 ปี มากที่สุด ส่วนแรงงานอายุน้อย (อายุต่ำกว่า 30 ปี) มีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 3

ทั้งนี้ การฝึกอบรมในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีสัดส่วนการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานมากที่สุดและมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นกว่าร้อยละ 80 รองลงมาเป็นฝึกอาชีพเสริม และฝึกเพื่อเตรียมเข้าทำงาน ตามลำดับ ซึ่งว่าแนวทางการพัฒนาทักษะเน้นการอบรมเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมตามความต้องการของตลาด รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะแรงงานเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแรงงานที่ได้รับการฝึกยังขาดระบบการประเมินผลในเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการประเมินจะช่วยให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน รวมทั้งเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขณะที่การฝึกเพื่อเตรียมเข้าทำงานมีสัดส่วนลดลงเป็นผลจากการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยพบว่าการฝึกมีส่วนช่วยรองรับเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษาทั้งจากปัญหาความยากจนและผลการเรียน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะกลายเป็นแรงงานนอกระบบที่ไร้ฝีมือให้สามารถเข้ามาในระบบ รวมทั้งสร้างโอกาสและรายได้ให้กับแรงงานกลุ่มนี้ อีกทั้งจะลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับล่าง

• การเข้าถึงข้อมูล และการพัฒนาสมรรถนะแรงงานเพื่อรองรับการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงยังมีข้อจำกัด การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่แรงงานและสถานประกอบการทั้งในด้านหลักสูตรจัดการฝึกอบรม โครงการที่รัฐสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงาน มาตรฐานฝีมือแรงงาน และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะแรงงาน พบว่า สถานประกอบการยังเข้าถึงข้อมูลได้ยากเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์และการค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตทำได้ยาก นอกจากนี้ ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และใช้เทคโนโลยีสูงยังมีข้อจำกัดในการจัดฝึกอบรมทั้งในเรื่องความรู้และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการฝึกอบรม รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจ้างผู้เชี่ยวชาญคุณภาพสูง ขณะที่สถานประกอบการยังมีความต้องการการสนับสนุนจากรัฐทั้งในเรื่องการเป็นแหล่งข้อมูลและการประสานกับผู้เชี่ยวชาญหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดฝึกอบรม ดังนั้น ภาครัฐควร

มาตรฐานฝีมือแรงงาน

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินทักษะและรับรองการประกอบวิชาชีพโดยมีเกณฑ์ใช้ทดสอบ ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในงานได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ความสามารถ (Skill) จากการสะสมประสบการณ์จนเกิดความชำนาญและมีความสามารถเพียงพอที่จะทำงานได้อย่างมีคุณภาพตามข้อกำหนด ถูกขั้นตอน และเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ และทัศนคติ (Attitude) จิตสำนึกในการทำงานที่ดี มีจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1: ผู้ที่มีฝีมือและความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน

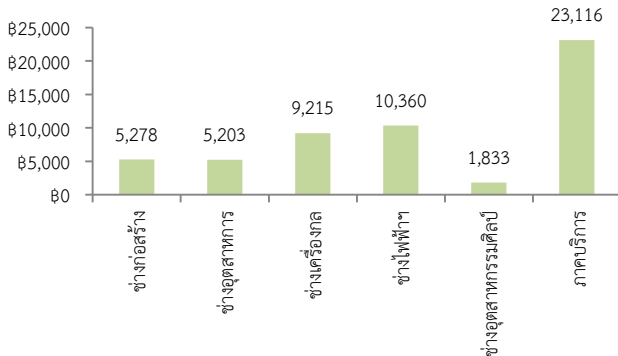
ระดับที่ 2: ผู้ที่มีฝีมือระดับกลาง มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ได้ดี

ระดับที่ 3: ผู้ที่มีฝีมือระดับสูง สามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงานเป็นอย่างดี ช่วยแนะนำงานฝีมือ ผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี สามารถนำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้

กลุ่มสาขาอาชีพที่มีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ประกอบด้วย 6 กลุ่มสาขาอาชีพ ได้แก่ ช่างก่อสร้าง ช่างอุตสาหกรรม ช่างเครื่องกล ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ช่างอุตสาหกรรมศิลป์และภาคบริการ

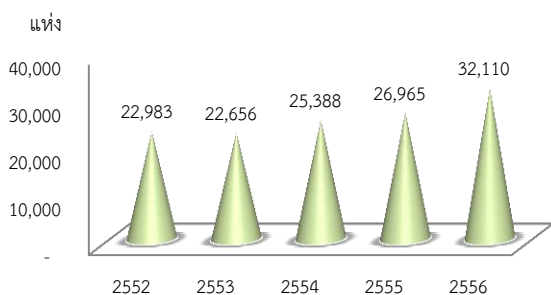
ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

จำนวนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติจำแนกรายภาค ปี 2556

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ประมวลข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2557

จำนวนสถานประกอบการที่มีการพัฒนาทักษะแรงงานปี 2552-2556

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ประมวลข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2557

พัฒนาบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณกรณีจ้างผู้เชี่ยวชาญระดับสูง เพื่อส่งเสริมให้ประเทศพัฒนาไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงและขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยองค์ความรู้

• **การพัฒนามาตรฐานอาชีพ⁹ และมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อยกระดับสมรรถนะแรงงาน** การกำหนดมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน เนื่องจากจะมีเกณฑ์อ้างอิงการคัดเลือกแรงงานที่มีคุณภาพแรงงานได้รับค่าจ้างตามความสามารถ รวมทั้งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนและการวางแผนกำลังคน ซึ่งได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) โดยดำเนินการกำหนดกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ พัฒนามาตรฐานอาชีพ และรับรองคุณวุฒิวิชาชีพให้กับบุคคล รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ทดสอบและรับรองสมรรถนะบุคคล และทำหน้าที่ในการประเมินศูนย์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ปัจจุบันมีการกำหนดมาตรฐานอาชีพ 120 คุณวุฒิวิชาชีพ และรับรองศูนย์ทดสอบแล้ว 29 แห่ง โดยเริ่มเปิดทดสอบเมื่อเดือนมกราคม 2558

(2) มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ปัจจุบันได้จัดทำเกณฑ์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน 35 สาขา ซึ่งแรงงานที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวสามารถนำไปปรับค่าจ้างการทำงานในสาขาที่ผ่านเกณฑ์ทดสอบได้ โดยในปี 2556 มีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ 5.5 หมื่นราย ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 เป็นการทดสอบในระดับ 1 (ผู้ที่มีฝีมือและความรู้พื้นฐาน) โดยสาขาที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ ภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ช่างเครื่องกล ก่อสร้างและอุตสาหกรรม ตามลำดับ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแรงงาน อย่างไรก็ตาม การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานยังมีจำนวนไม่มาก รวมทั้งแรงงานยังขาดความรู้ เกี่ยวกับมาตรฐานฝีมือแรงงานและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน

ทั้งนี้ การเร่งพัฒนามาตรฐานอาชีพให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ และส่งเสริมให้มีการทดสอบอย่างกว้างขวางจะเป็นประโยชน์ต่อแรงงานโดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับสูงแต่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในอาชีพในการเป็นเกณฑ์อ้างอิงค่าตอบแทนตามความสามารถ เป็นแรงจูงใจให้แรงงานพัฒนาตนเองและเกิดการยกระดับสมรรถนะแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

⁹ “มาตรฐานอาชีพ” หมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพ อีกทั้งยังรับรองทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคคลด้วยการสร้างมาตรฐานในการวัดสมรรถนะเพื่อที่จะรับรอง “คุณวุฒิวิชาชีพ” ซึ่งหมายความว่าการรับรองความรู้ ความสามารถ และทักษะของบุคคลในการทำงานตามมาตรฐานอาชีพนั้น

แรงงานและสถานประกอบการ: ภาคลำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะแรงงาน

ในปี 2556 มีสถานประกอบการที่มีการพัฒนาทักษะแรงงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 32,110 แห่ง หรือร้อยละ 6.8 ของสถานประกอบการทั้งหมด 471,011 แห่ง (สำนักงานประกันสังคม, 2556) และคิดเป็นร้อยละ 48.9 ของสถานประกอบการขนาด 20 คนขึ้นไป ทั้งนี้ ภายใต้การพัฒนาสมรรถนะแรงงานที่ต้องใช้เวลาของการทำงานเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการสนับสนุนให้แรงงานได้รับการฝึกอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ สถานประกอบการจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ระยะเวลา และสถานที่ฝึกให้มีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน อาทิ การส่งเสริมการประเมินสมรรถนะแรงงานเพื่อใช้เป็นข้อกำหนดค่าจ้างและความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ขณะเดียวกันแรงงานเองก็จำเป็นต้องเห็นความสำคัญและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยผลสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของแรงงาน พบว่า มีความต้องการลดลงจาก 9.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20 ของกำลังแรงงาน ในปี 2545 เหลือ 4.0 ล้านคน หรือ ร้อยละ 7.3 ในปี 2557 ลดลงทั้งในกลุ่มผู้มีงานทำและผู้ว่างงาน โดยผู้ว่างงานมีความต้องการพัฒนาขีดความสามารถสูงกว่าผู้มีงานทำ และลดลงในทุกกลุ่มอายุ แต่พบว่าหลักสูตรด้านภาษา แรงงานมีความต้องการพัฒนาเพิ่มขึ้นซึ่งสะท้อนว่าแรงงานตระหนักถึงข้อจำกัดด้านภาษาและภาษามีความสำคัญต่อการทำงาน ส่วนเหตุผลของการไม่ต้องการพัฒนาขีดความสามารถ ส่วนใหญ่เป็นเพราะไม่มีเวลาว่าง ต้องการพักผ่อน และสุขภาพ ซึ่งให้เห็นว่าแรงงานเองก็ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะตนเองเท่าที่ควร ซึ่งอาจเนื่องมาจากการไม่ได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่าที่ควร ชั่วโมงการทำงานที่เพิ่มขึ้น รวมถึงสัดส่วนแรงงานที่มีอายุมากซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความต้องการฝึกอบรมน้อยมีเพิ่มขึ้น

ก้าวต่อไปของการยกระดับสมรรถนะแรงงาน

- **เร่งพัฒนามาตรฐานอาชีพให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ** โดยเฉพาะสาขาอาชีพที่มีศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเร่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ นำไปสู่การวางระบบเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ ที่มีกลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ (Credit transfer) หน่วยการเรียนรู้ (Credit bank) ที่ชัดเจน รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานอาชีพและรับรองคุณวุฒิวิชาชีพให้กับแรงงานได้อย่างทั่วถึง
- **สร้างความรู้ด้านคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงาน** เพื่อให้แรงงานเกิดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงประชาสัมพันธ์ช่องทางและวิธีการเข้าทดสอบ เพื่อเปิดโอกาสให้แรงงานที่มีความสามารถเข้ารับการทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพหรือมาตรฐานฝีมือแรงงานอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้แรงงานมีการพัฒนาสมรรถนะเพิ่มขึ้น
- **ส่งเสริมภาครัฐให้เป็นหน่วยสนับสนุนภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพ** ทั้งในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน อาทิ หลักสูตร ผู้ฝึกอบรม แรงงานที่ผ่านการอบรมหรือผ่านการทดสอบ ตลอดจนโครงการที่รัฐดำเนินงาน และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง รวมทั้งเป็นหน่วยประสานให้เกิดการจัดฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจ้างงานที่มีประสิทธิภาพ
- **เร่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม** ซึ่งรองรับแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศ ให้สามารถแข่งขันได้ โดยประชาสัมพันธ์เชิงรุก รวมถึงการใช้มาตรการอุดหนุนทางการเงิน อาทิ การให้กู้ยืมทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน ดอกเบี้ยต่ำโดยมีเงื่อนไขในการจัดฝึกอบรมแรงงานในสถานประกอบการ

ความต้องการพัฒนาขีดความสามารถ จำแนกตามหลักสูตร ปี 2545-2557

(หน่วย : คน)

หลักสูตรที่ต้องการพัฒนา	2545	2549	2553	2557
หมวดช่างอุตสาหกรรม	2,448,568	1,878,761	1,550,580	1,017,595
หมวดคหกรรม	2,363,502	2,073,238	1,930,287	1,164,181
หมวดศิลปหัตถกรรม	481,725	418,544	295,407	212,741
หมวดเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์	1,764,688	1,551,671	1,257,444	599,611
หมวดพาณิชยกรรม	250,223	364,489	277,832	117,054
หมวดภาษาศาสตร์	154,223	197,916	188,580	256,850
หมวดคอมพิวเตอร์	1,291,402	1,404,434	1,103,470	367,348
หมวดเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อม	3,933	1,566	200	1,826
หมวดการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	160,308	176,904	189,344	146,034
หลักสูตรที่ไม่ระบุชัดเจน	30,921	10,526	11,779	810
รวม	8,949,493	8,078,049	6,804,923	3,884,050

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2554				2555				2556				2557			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1. คุณภาพของคน																
การมีงานทำ ^{1/}																
การมีงานทำ (พันคน)	37,647	38,024	39,317	38,870	38,016	38,583	39,578	39,587	37,965	38,267	38,318	38,316	37,812	37,815	38,421	38,262
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.83	0.60	0.66	0.63	0.72	0.86	0.58	0.47	0.70	0.74	0.81	0.66	0.89	1.00	0.84	0.61
อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																
- รวม	0.83	0.60	0.66	0.63	0.72	0.86	0.58	0.47	0.72	0.74	0.77	0.65	0.89	1.00	0.84	0.61
- ประถมศึกษาและต่ำกว่า	0.46	0.33	0.22	0.37	0.32	0.32	0.25	0.20	0.33	0.33	0.28	0.28	0.49	0.41	0.37	0.35
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.19	0.72	0.77	1.04	1.07	1.20	0.81	0.64	1.08	0.81	0.83	0.90	1.15	1.29	1.33	0.93
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	0.91	0.78	0.92	0.60	0.89	0.94	0.74	0.82	0.97	0.83	0.97	0.73	1.14	1.20	0.95	0.60
- อาชีวศึกษา	1.36	0.98	0.88	0.88	1.24	1.03	1.12	0.71	0.84	0.72	1.61	1.23	1.37	1.46	0.98	0.96
- วิชาชีพชั้นสูง	1.36	1.51	1.58	0.87	1.60	2.28	0.90	0.95	1.16	2.11	1.88	1.35	1.40	1.72	1.20	0.91
- มหาวิทยาลัย	1.56	1.05	1.84	1.03	1.32	2.02	1.28	0.80	1.37	1.71	1.88	1.32	1.45	2.13	1.62	0.96
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	429	411	278	380	353	380	302	356	308.7	220.1	274.3	291.8	277.9	258.1	245.1	244.1
(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สพ.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)																
สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																
- รวม	100.0	100.0	100.0	100.00	100.0	100.0	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
- ประถมศึกษาและต่ำกว่า	53.17	53.23	53.39	52.55	52.53	51.79	51.94	51.92	50.13	49.82	49.77	49.69	49.28	48.87	49.11	48.57
- มัธยมศึกษาตอนต้น	16.01	16.24	15.77	16.13	15.69	16.01	16.66	16.54	15.67	16.04	16.00	15.94	15.88	16.05	16.23	16.04
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	10.47	10.64	10.83	10.62	11.18	11.40	11.13	11.23	11.06	11.12	11.29	11.34	11.45	11.58	11.67	11.94
- อาชีวศึกษา	3.52	3.43	3.33	3.51	3.30	3.38	3.34	3.16	3.59	3.45	3.42	3.46	3.50	3.55	3.44	3.52
- วิชาชีพชั้นสูง	4.56	4.60	4.59	4.71	4.45	4.66	4.64	4.65	4.86	4.84	4.69	4.71	4.81	4.75	4.63	4.67
- มหาวิทยาลัย	12.28	11.87	12.09	12.49	12.85	12.77	12.29	12.49	14.69	14.73	14.82	14.86	15.09	15.20	14.91	15.25
สุขภาพ																
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วน (ราย) ^{2/}																
- ปอดอักเสบ	44,420	31,168	51,868	43,384	49,387	37,122	64,638	44,793	55,424	35,238	49,812	45,007	60,625	38,264	56,840	45,083
- ไข้เลือดออก	7,119	20,287	26,013	9,770	6,362	16,388	28,804	28,039	21,979	53,050	65,382	14,362	4,967	8,252	16,627	11,141
- มือ เท้า และปาก	777	3,532	8,943	3,933	4,859	8,024	22,921	9,493	9,585	8,853	18,087	9,606	9,665	19,737	27,833	8,602
- ไข้หวัดใหญ่	9,239	6,054	29,846	11,739	8,837	6,175	28,611	18,477	17,394	6,062	11,631	8,854	30,811	11,152	16,065	15,729
- บิด	3,671	3,817	3,375	2,866	4,109	3,617	2,858	2,510	2,733	2,710	2,465	1,678	2,318	2,229	2,031	1,441
- หัด	539	621	736	1,041	1,982	1,188	1,221	816	937	788	618	304	346	333	312	208
- ฉี่หนู	396	535	1,626	1,301	579	932	1,594	1,170	639	634	974	856	394	465	777	627
- ใช้สมออักเสบ	184	145	106	135	114	204	175	187	183	192	175	173	141	147	155	156
- อหิวาตกโรค	35	47	35	167	19	17	6	3	4	1	1	2	2	2	7	2
- ใช้กาฬหลังแอ่น	11	3	7	4	2	3	1	2	3	2	2	7	4	4	2	5
- พิษสุนัขบ้า	-	2	1	3	1	2	1	1	1	2	2	-	2	1	2	1
2.ความมั่นคงทางสังคม																
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน) ^{3/}																
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุ-การจราจรทางบก	11.35	11.30	11.17	11.82	11.82	9.76	10.04	11.44	12.35	10.12	9.91	9.77	10.62	10.24	8.78	10.15
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	9.81	8.48	8.57	11.59	9.73	9.86	8.37	9.68	9.28	9.45	8.76	8.31	8.79	8.99	8.71	9.20
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	18.34	16.02	19.45	22.48	18.23	18.83	18.78	19.16	18.97	18.51	19.36	18.35	17.49	17.68	17.50	17.04
- สัดส่วนคดียาเสพติด	126.21	106.26	122.89	166.77	121.75	141.05	134.32	150.7	168.63	169.16	176.05	153.87	141.91	153.10	146.00	132.83
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{5/}																
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	1,971	2,048	2,098	1,305	2,427	2,301	2,751	1,985	1,839	1,482	1,609	1,570	682	2,161	2,115	1,680
- บ้าน อาคาร ที่ดิน	786	821	814	506	1,045	856	908	738	758	663	632	676	287	843	541	359
- สินค้าและบริการ	789	888	840	604	1,030	1,156	1,045	793	759	555	709	608	254	682	1,055	946
- การโฆษณาต่างๆ	354	332	394	177	369	416	796	431	310	233	244	246	131	621	519	244
- การขายตรงและตลาดแบบตรง	42	7	50	18	2	1	2	10	12	31	24	40	10	15	0	131
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	17,689	16,823	15,734	10,996	17,894	16,516	14,010	12,562	10,321	10,314	12,348	8,790	3,410	10,804	12,703	11,784

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
1. คุณภาพของคน													
การมีงานทำ													
ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{6/}	97,912	102,484	106,200	109,425	113,675	117,424	117,823	113,033	120,842	119,550	125,792	129,535	132,177
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{7/}	96.50	96.96	97.23	97.58	97.96	98.13	98.19	98.13	98.43	98.83	98.81	98.81	98.70
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{7/}	2.40	2.16	2.07	1.83	1.51	1.38	1.38	1.49	1.04	0.70	0.70	0.70	0.80
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{6/}	783	697	787	754	578	597	508	605	521	383	347	274	256
(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)													
สุขภาพ^{8/}													
อัตราการเจ็บป่วย (ต่อประชากรพันคน)	1809.63	1845.04	1,798.1	1,878.9	2,079.6	2,292.3	2,436.1	2,639.4	2,816.2	2,947.6	3,116.5	2,916.6	
อัตราป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)													
- เนื่องจากร้าย (มะเร็ง)	98.98	101.67	107.1	114.3	124.4	130.8	134.2	133.1	143.2	153.6	154.5	265.6	
- หัวใจ	391.45	451.45	503.1	530.8	618.2	687.7	749.5	793.0	844.8	935.9	955.1	887.2	
- เบาหวาน	340.95	380.75	444.2	490.5	586.8	650.4	675.7	736.5	792.6	848.8	868.3	1,081.3	
- ความดันโลหิต	340.99	389.83	477.4	544.1	659.6	778.1	860.5	981.5	1,058.7	1,187.0	1,245.6	1,621.7	
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ประสาทหลอน (ต่อประชากรแสนคน)	38.12	39.33	38.93	42.02	45.62	48.79	47.28	49.77	57.25	64.14	63.30	82.63	
ความผิดปกติทางอารมณ์ (สะท้อนอารมณ์) (ต่อประชากรแสนคน)	12.17	13.41	13.54	14.83	15.86	18.48	20.09	26.46	30.85	33.61	34.89	42.94	
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	66.21	62.45	64.64	59.69	64.89	63.48	60.94	60.86	56.43	60.43	53.65	46.44	
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	33.97	37.13	35.90	37.64	42.41	42.27	45.88	49.00	56.77	60.75	62.35	59.77	
ประชากร													
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{9/}	50.88	50.46	50.03	49.69	49.26	48.84	48.43	48.11	55.22	55.47	55.83	56.29	56.85
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{10/}	32.44	-	26.76	-	21.94	20.04	20.43	17.88	16.37	13.22	12.64	10.94	
การศึกษา													
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{11/}													
- ประถมศึกษา	105.26	104.83	104.24	104.17	103.47	104.51	104.83	104.00	104.30	103.50	104.00	102.72	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	85.65	90.34	92.47	95.45	96.67	96.37	95.62	94.87	98.01	98.43	97.65	96.75	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	60.79	62.76	63.82	63.80	65.77	67.16	68.14	69.57	71.68	72.18	73.18	75.07	
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	45.42	53.01	52.92	55.60	62.50	61.05	60.47	56.21	46.21	47.18	51.85	46.48	
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{12/}	7.4	7.5	7.6	7.8	7.8	7.9	8.0	8.1	8.2	8.2	8.0	8.0	
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{13/}	8.1	8.3	8.4	8.6	8.7	8.7	8.8	8.9	9.0	9.1	8.8	8.9	
- ชาย	8.3	8.4	8.6	8.8	8.9	8.8	8.9	9.0	9.1	9.2	8.9	8.9	
- หญิง	7.9	8.1	8.2	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	9.0	9.1	8.8	8.9	
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{13/}	3.8	3.8	3.9	4.1	4.2	4.3	4.4	4.4	4.6	4.7	4.5	4.7	
- ชาย	4.5	4.5	4.7	4.9	4.9	5.0	5.1	5.1	5.3	5.4	5.1	5.3	
- หญิง	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.8	4.0	3.9	4.1	4.2	4.1	4.2	
2. ความมั่นคงทางสังคม													
สถาบันครอบครัว													
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{14/}	97.30	96.00	96.60	98.65	98.50	99.30	98.86	99.70	99.78	99.84	99.53	99.71	99.64
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{15/}					62.24	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31	66.28	
หลักประกันทางสังคม													
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{16/}	92.47	93.01	95.47	96.25	97.82	98.75	99.16	99.47	99.36	99.95	99.90	99.87	99.84
- ประกันสังคม	11.65	12.95	13.34	13.92	14.75	15.35	15.73	15.34	15.60	15.91	15.99	16.56	16.83
- สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6.62	6.44	6.82	6.61	6.51	8.22	8.00	7.90	7.75	7.77	7.69	7.66	7.62
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	74.20	73.62	75.31	75.37	76.20	74.79	75.06	75.86	75.20	75.28	75.27	74.74	73.48
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น												0.16	0.87
- สิทธิอื่นๆ	-	-	-	0.35	0.36	0.39	0.37	0.37	0.81	1.00	0.95	0.75	1.03
- ยังไม่มีสิทธิ์	7.53	6.99	4.53	3.75	2.18	1.25	0.84	0.53	0.64	0.05	0.10	0.13	0.16
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{17/}	20.57	21.80	22.49	23.43	24.32	24.86	24.65	24.53	25.11	27.07	29.70	31.56	35.32
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)													
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{18/}	20.90	22.20	22.20	20.60	20.20	19.80	18.20	16.90	11.90	14.15	11.84	11.29	
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{18/}	60.50	76.40	73.40	73.46	69.30	62.60	52.80	51.40	45.80	39.76	38.85	36.82	
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{18/}	109.70	106.40	110.70	122.00	122.40	115.80	106.00	93.70	88.90	78.88	77.41	77.41	
สัดส่วนคดียาเสพติด ^{18/}	422.80	196.20	119.80	160.42	176.20	225.00	320.00	371.60	416.40	539.91	565.44	683.55	
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมด													
ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ^{4/}	15.68	15.16	13.83	12.08	11.85	12.92	14.06	13.57	12.62	11.77	19.98	20.37	

องค์ประกอบหลัก	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}													
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	4,467	5,554	6,586	7,284	5,693	5,898	4,504	6,818	6,574	7,422	9,598	6,509	6,638
- บ้าน อาคาร ที่ดิน	2,068	1,985	2,501	3,425	2,875	2,681	1,758	2,794	2,362	2,927	3,547	2,543	2,030
- สินค้าและบริการ	2,026	2,984	3,103	3,089	2,059	1,937	1,540	2,827	2,835	3,121	4,024	3,112	2,937
- การโฆษณาต่างๆ	373	585	949	708	673	1,187	892	1,072	1,354	1,257	2,012	787	1,515
- การขายตรงและตลาดแบบตรง	-	-	33	62	86	93	314	125	23	117	15	67	156
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	18,745	22,834	15,682	11,026	12,984	14,599	16,808	34,804	53,341	61,242	60,982	41,773	38,701
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน													
พฤติกรรมในการบริโภค													
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	87.16	-	87.95	-	88.75	87.80	88.40	87.90	88.32	88.07	88.30	88.10	
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	12.84	-	12.05	-	11.25	12.20	11.60	12.10	11.68	11.93	11.70	11.90	
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	-	32.70	-	31.50	30.00	-	32.00	-	31.50	-	32.20	32.30
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	-	23.00	-	21.90	21.20	-	20.70	-	21.40	-	19.90	20.70
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน													
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน) ^{21/}	-	-	2.8	-	-	-	-	2.9	-	-	-	-	
- การอ่านหนังสือ (รวมถึงพิมพ์/วารสารทางอินเทอร์เน็ต)	-	-	1.1	-	-	-	-	1.0	-	-	-	-	
- การชม/การฟังโทรทัศน์	-	-	2.7	-	-	-	-	2.7	-	-	-	-	
- การชม/การฟังวีดีโอ ดีวีดี วีซีดี	-	-	2.3	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	
- การฟังรายการวิทยุ	-	-	1.4	-	-	-	-	1.6	-	-	-	-	
- การท่องอินเทอร์เน็ต	-	-	1.9	-	-	-	-	1.9	-	-	-	-	
- การใช้ห้องสมุด	-	-	0.8	-	-	-	-	0.8	-	-	-	-	
จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้ Internet (ล้านคน) ^{22/}	4.8	6.0	7.0	7.1	8.5	9.3	11.0	12.3	13.8	14.8	16.6	18.3	
4. สิ่งแวดล้อม													
สารอันตราย^{23/}													
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	33.38	26.9	29.49	32.03	29.34	30.2	29.4	39.64	79.96	70.38	77.5	68.00	
จำนวนผู้ป่วยที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	2,751	2,499	2,717	1,640	1,452	1,586	1,868	1,926	2,306	2,250	1,458	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	11	9	10	-	-	1	-	-	-	-	1	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
ขยะ													
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	14.32	14.32	14.58	14.32	14.60	14.72	15.03	15.11	15.16	16.00	24.73	26.77	
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นในกทม. (ล้านตัน) ^{23/}	3.51	3.41	3.41	3.03	3.07	3.11	3.20	3.22	3.20	3.37	4.01	4.13	
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ในกทม. (ล้านตัน) ^{23/}	3.48	3.37	3.41	3.03	3.07	3.11	3.20	3.22	3.20	3.37	3.56	3.63	
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	1.78	1.80	1.81	1.81	1.83	1.85	3.13	3.07	3.16	3.41	3.57	3.30	
มลพิษทางอากาศ													
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (24 ชั่วโมง) มคก./ ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.) ^{23/}	49.48	54.80	57.66	40.60	43.35	46.27	47.90	42.50	37.8	38.1	38.2	41.0	

ที่มา : 1/ 7/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

2/ สำนักบรรณวิทยฯ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3/ ข้อมูลสถิติศึาและอาชญากรรมจากศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ.2553-2583

ประมาณโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อมูลสมทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

5/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี (การให้คำปรึกษาทางสวด่วน 1166 สคบ.ให้บริการนอกเขตดำเนินการตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552)

6/ ข้อมูล GDP จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

8/ สถิติสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

ตั้งแต่ ปี 2556 ได้เปลี่ยนเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค

9/ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543-2573 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553-2583 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

10/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร ประมาณผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

11/ สถิติการศึกษาบ้อย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

12/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อมูลปี 2547-2555 จากปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

13/ ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

14/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

15/ สำนักประเมินผลและเผยแพร่พัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

16/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข

17/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

18/ ศูนย์ข้อมูลข้อมูลสมทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย

19/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

20/ การสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2544, 2547, 2550, 2554 และ 2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร (ปี 2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป)

ทำการสำรวจทุก 2 ปี

21/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร พ.ศ.2544, 2547 และ 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร ทำการสำรวจทุก 5 ปี

22/ ข้อมูลปี 2544-2551 ศูนย์เทคโนโลยีโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และการสำรวจมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร (ครัวเรือน) พ.ศ.2552-2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยโดยสารสนเทศและการสื่อสาร

23/ รายงานสถานการณ์สุขภาพของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตจากสารพิษ ตัวเลขในสี่ท่อนความรูสึกของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คณะทำงานพิจารณาแยกการจัดเก็บ

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. 2557. จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน.

_____. 2557. ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน.

กรมควบคุมโรค สำนักงานระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข. 2557. ผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวี พ.ศ. 2547-2556.

_____. 2557. ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียน พ.ศ. 2557.

_____. 2558. สถานการณ์โรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. 2558. รายงานสถานการณ์สาธารณภัย สภาวะอากาศ และปริมาณน้ำฝน วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2558.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่. 2558. รายงานผลการปฏิบัติงานป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2558.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2557. รายงานสถิติคดีประจำปี 2556.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2558. ยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี 2558.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2557. ผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รอบ 3 เดือน 15 ต.ค. 2557-ม.ค. 2558.

_____. 2557. รายงานผลการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2557.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2556. ตลาดแรงงานไทยและบทบาทในการสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจไทย.

_____. 2557. การให้บริการบัตรเครดิตแยกตามประเภทบัตรเครดิต.

_____. 2557. เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน.

_____. 2557. ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจของธนาคาร.

_____. 2557. สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ.

มติคณะรัฐมนตรี. 2557. มาตรการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากภัยแล้ง วันที่ 14 ตุลาคม 2557.

_____. 2558. โครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง วันที่ 27 มกราคม 2558.

ราชกิจจานุเบกษา. 2557. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557. เล่ม 131 ตอนที่ 87 หน้า 19 วันที่ 26 ธันวาคม 2557.

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2557. โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา (Trafficking in Persons Report- TIP Report) ประจำปี 2527. วันที่ 26 กันยายน 2557 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.

ศูนย์ข้อมูลล่อซื้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2557. สถิติข้อมูลคดีจราจรทางบก ตุลาคม-ธันวาคม 2557.

_____. 2557. สถิติข้อมูลคดีอาญา ตุลาคม-ธันวาคม 2557.

ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2557. อุบัติเหตุ ความสูญเสียที่มากกว่าชีวิต.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2554. แผนยุทธศาสตร์กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2555-2559. สองปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2558. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้โทษ ปี 2558.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557. สรุปสาระสำคัญรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ.

_____. 2557. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2557 การพัฒนาคนเพื่ออนาคตประเทศไทย.

_____. 2558. ค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่.

สำนักงานประกันสังคม. 2556. รายงานประจำปี 2556.

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่. 2558. รายงานสถานการณ์เฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน.

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. 2555. การประมาณความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากโรคเรื้อรัง พ.ศ. 2552 โครงการศึกษาภาระโรคและปัจจัยเสี่ยงของประเทศไทย.

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. 2557. รายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2542, 2547, 2552, 2554.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2556. การสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของแรงงานไทย พ.ศ. 2545-2557.

_____. 2556. การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552, 2556.

_____. 2556. สรุปข้อมูลเบื้องต้นการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ. 2556.

_____. 2557. การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557.

_____. 2557. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร.